

ពាក្យសម្ដីមាស

LES PAROLES D'OR

សៀវភៅអប់រំ ចរិយា

PB. ២០១៩.....

ស្រាវជ្រាវចងក្រងដោយ

ហ៊ុន - គឹមស៊ី

អភិសាស្ត្រាចារ្យនៃវិទ្យាស្ថានអប់រំអក្សរសាស្ត្រ

ពាក្យ សំដី មាស

00024925

LES PAROLES D'OR

សៀវភៅអប់រំចិន

18

ពស ២៥១៧

គ.ស ១៩៧៣

រក្សាសិទ្ធិ

មានផ្ទៃលក់ដុំនិងរាយនៅតូចលេខ ៦១

ខាងកើតរោងកុនសុរិយា

ភ្នំពេញ

របៀបរស់នៅរបស់អ្នករៀបរៀង

មុននឹងសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសសៀវភៅដែលមានតម្លៃ យកទៅទុកក្នុងទូ មិត្តអ្នកអានគួរបានពិចារណាដល់គំនិតនេះផង ។

« ឱ! បុព្វបុរសរបស់ជាតិ មកដល់ថ្ងៃនេះ លោកមិនបានដឹងមិនបានយល់ កូនចៅខាងក្រោយសព្វថ្ងៃនេះទេ ។ រូបរាងកូនចៅខាងក្រោយនេះ ដែលរស់នៅសព្វថ្ងៃ មានសភាពផ្អែកពីបូរាណច្រើនណាស់ ។ បណ្តាផ្ទះសំបែងប្រក់ស្លឹកប្រក់ស្បូវបានប្រែក្លាយទៅជាផ្ទះស៊ីម៉ង់ត៍ មានសរសៃដែក ស្រណាមដានជើងក្របី នៅលើរាល់ស្រែចម្ការ បានរលាយបាត់អស់ទៅដោយរណ្តៅ គ្រាប់បែក គ្រាប់កាំភ្លើង ក្នុងសម័យសង្គ្រាម ។ បណ្តាលក្ខណៈ ផ្សេងៗនៃសម័យដើម បានប្រែក្លាយសន្លឹកសន្លាប់ណាស់... ស្ទើរតែចង់និយាយថា គ្មានអ្វីដែលមានចរិតពីមុនមកទៀតទាំងអស់ ។

ប៉ុន្តែមិនមែនដូច្នោះទេ សូមជំរាបបុព្វបុរសទាំងអស់ បណ្តាការប្រែប្រួលពីចាស់មកថ្មីទាំងនេះ គឺជាស្លាកស្នាមនៃពេលវេលាបង្ហាញឲ្យឃើញថាជាតិមួយកំពុងតែលូតលាស់ ប្រដែងគ្នានៅក្នុងសាកលលោកដែរ ។ ដំណក់ឈាមរបស់បុព្វបុរសកំពុងតែរត់ចុះឡើងនៅក្នុងសរសៃឈាម របស់កូនចៅថ្ងៃក្រោយ ។ បណ្តាពាក្យចម្រៀងបំពេរកូន នៅក្រោមដំបូលផ្ទះស្លឹក បណ្តាពាក្យចម្រៀងអាប្រកែកនៅក្រោមពន្លឺព្រះចន្ទពេញបូណិមីពីបូរាណ

តែងមករំលឹកកូនចៅទាំងអស់គ្នាឲ្យនឹកឃើញ នៅស្មារតីជាតិ ។

នែមិត្តភ្នេងវ៉ាសព្វថ្ងៃ! បណ្តាស្រឡាចមនុស្សជំនាន់ក្រោយ
នេះ ទៅថ្ងៃណាមួយមិត្តអាចមិនស្គាល់ជំនាន់ផ្ទះ មិនដឹងជំនាន់ផ្ទះ
ម៉ែទ្វេបរាងយ៉ាងណាទេ ពីព្រោះទៅថ្ងៃមុខមិត្តនៅក្នុងវិទ្យាផ្ទះថ្ម
ផ្ទះឥតអស់ទៅហើយ មិត្តនឹងមិនដឹងគេបុកបូកនិស្រ្តយ៉ាងណាទេ
ពីព្រោះមិត្តមានម៉ាស៊ីនមកធ្វើការជំនួស ដែលពីដើមមកបុព្វបុរស
យើងធ្វើការដោយលំបាក ។ ប៉ុន្តែមិត្តត្រូវយល់ថា មិត្តមិនអាចចាក
ផុតពីលក្ខណៈរបស់ជាតិបានទេ ។

ពាក្យដ៏ពិរោះៗនៅក្នុងកូនសៀវភៅនេះ គឺជាពាក្យសំដីបូជា
គំនិត របស់បុព្វបុរសយើងគេនៅក្នុងពិភពលោក ។ យើងកុំស្មាន
ថាសម័យឥឡូវនេះ មានការប្រែប្រួលច្រើនខាងសម្ភារៈ ប៉ុន្តែ
សម័យបូរាណ បុព្វបុរសយើងក៏មានគំនិតថ្មីៗច្រើនណាស់ដែរ
ដែលកន្លងច្រើនឆ្នាំមកហើយក៏នៅតែថ្មីដដែល ។

ហេតុដូច្នោះកូនសៀវភៅនេះ មិត្តគួរជ្រើសរើសទុកក្នុងទូរគ្រួសារ
ដើម្បីជា អនុស្សាវរីយ៍ដល់បុព្វបុរសយើង ដែលបានគិតគូរទុកឲ្យ
យើងផ្នែកខាងគំនិត » ។

ពាំងល្វា , ថ្ងៃ ១៧-៦-៧៣

ហ៊ុន-គីមស៊ា

សំដីមាស

LES PAROLES D'OR

ត្រូវខំហាត់ហ្វឹកហ្វឺនចរិយាបនុស្សឲ្យដល់ខ្លួនយើងនឹងមនុស្ស
ដែលនៅជុំវិញយើង ដើម្បីបង្ហាញនូវការដឹងគុណឲ្យដល់មនុស្ស
ពីមុនៗមកដែលបានបង្កើតយើង ។

Pour témoigner notre reconnaissance aux milles
générations qui nous ont fait graduellement ce
que nous sommes, il faut perfectionner la nature
humaine en nous et autour de nous.

ADDISON

មិត្តត្រូវសង្ស័យចំពោះមនុស្សដែលប្រកាសប្រាប់គេថា : ត្រូវ
តែកែប្រែភាសាឲ្យបានល្អឡើង ។ ការពិតគឺគេរកបញ្ជ្រាបាយ
បង្កើតជាមួយនឹងពាក្យសំដី តែលទ្ធផលវិញ គឺគេមិនចេះបង្កើតជា
មួយនឹងគំនិតគេឡើយ ។

Défiez — Vous des gens qui déclarent qu'il faut
renouveler la langue, c'est qu'il cherchent à pro-
duire, avec des mots, les effets qu'ils ne savent
pas produire avec des idées.

AUGUSTIN

មិត្តកុំស្មានថា: មនុស្សយើងដល់ពេលស្លាប់ទើបដាក់ទានធ្វើអំ
ណោយដល់គេ; បើនិយាយឲ្យចំទៅ មនុស្សស្លូយាមជិតស្លាប់ទៅ
ហើយយកទ្រព្យគេមកធ្វើអំណោយជាដាងយកទ្រព្យផ្ទាល់ខ្លួនឯង។

Ne différez pas vos dons jusqu' à l'articles de la
mort ; car, à proprement parler, un mourant donne
le bien d' autrui et non le sien.

BACON

សេចក្តីកំណាញ់របស់ឥតុកម្ពុយចំពោះកូនចៅ គឺជាកំហុស
 មួយដែលមិនអាចអត់អោនបាន ។ កំហុសនោះវានាំឲ្យកូនអស់
 សង្ឃឹម; នាំឲ្យកូនអស់តម្លៃ, នាំឲ្យកូនចេះបោកប្រាស់, នាំឲ្យកូន
 ចងមិត្តភក្តីនឹងបនុស្សអាក្រក់ ។ កាលណាកូនធំឡើងមានលុយ
 កាក់, វាទៅជាអាវាវសែស៊ីចាយផ្ដេសផ្ដាសខុសខ្មាត ទៅជាបំ
 ផ្លាញទ្រព្យសប្បត្តិ ។ ក្នុងរឿងនេះ អាកប្បកិរិយារបស់ឥតុក
 ម្ពុយចំពោះកូនត្រូវប្រយ័ត្នបែនបែន ត្រូវរក្សាអំណាចឲ្យបានជា
 ជាងរក្សាលុយ ។

L'avarice des pères ou des mères envers leurs
 enfants est un vice inexcusable. Elle les décourage,
 les avilit, les excite à tromper, les porte à fré-
 quenter de mauvaises compagnies. Puis, quand ils
 sont une fois maître de leur bien ils donnent dans
 la crapule ou dans un luxe outré et se jettent dans
 des dépenses excessives qui les ruinent en peu de
 temps. La conduite la plus judicieuse que les pères
 et les mères puissent tenir à cet égard envers leurs
 enfants, c'est de retenir avec plus de soin leur
 autorité naturelle que leur bourse.

BACON

គឺផលប្រយោជន៍តូចតាចនេះហើយ ដែលវានាំឲ្យចង់ប្រាក់
 ធ្ងន់ ពីព្រោះវាមកដល់ញឹកញាប់ ជាជាងផលប្រយោជន៍ធំដែល
 វាកំប្រមកដល់ ។

Ce sont les gains légers qui rendent la bourse
 pesante; car les petits gains reviennent souvent,
 au lieu que les grands arrivent rarement.

នៅក្នុងករណីខ្លះនៃជីវិតមនុស្ស គេអាចទ្រាំបានតែមិត្តសំ-
ឡាញ់ដែលរស់នៅជិតគ្នាទេ ។ ពាក្យសំដីល្អឯងលោមធ្វើឲ្យដំ-
ពៅកាន់តែលឺចាប់ថែម ហើយមង្គាញនូវការស៊ីជម្រៅថែម ។

En certaines circonstances de la vie on ne peut
que sentir son ami près de soi. La consolation
parlée aigrit la plaie, elle en révèle la profondeur.

ទឹកបុរេនៃមនុស្សសប្បុរស ស្មោះ ត្រង់ មានសភាពភ្លឺថ្លា
ណាស់ ។

Le visage d'un homme chaste a je ne sais quoi
de radieux.

មនុស្សយើងបន្តិចម្តង ។ ត្រូវឲ្យមានទស្សនៈខ្ពង់ខ្ពស់ខាងការ
ល្អ នឹង ការអាក្រក់ ។ ពីទស្សនៈនេះមក, មនុស្សអាចមើលឃើញ
ច្បាស់នូវចរិយាល្អិតល្អោច នឹង ចរិយាធំដុំ ប៉ុន្តែវាមិនអាចមាន
ចរិយាហើយគ្មានយុត្តិធម៌ ហើយក៏មិនអាចមានយុត្តិធម៌ហើយ
គ្មានមេត្តាដែរ ។

Il faut que le monde s'élève peu à peu à une
conception supérieure du bien et du mal. De là,
il verra clairement qu'il y a de petites et grandes
morales, mais qu'il n'y a pas de morale sans
justices, sans pitié.

BATAILLE.

មិត្តភាពប្រៀបបាននឹងដើមឈើដែលដុះល្អជានិច្ច, វាទើប
តែមានផ្កា វាមានផ្លែតែម្តង ។

L'amitié ressemble à ces arbres toujours verts
qui portent à la fois des fleurs et des fruits.

JACQUES HENRI

មនុស្សស្រីមិនចាំបាច់ឲ្យទៅជាអ្នកប្រាជ្ញទេ, ប៉ុន្តែបើតាម
យោបល់ខ្ញុំ វាបែបដូចជាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ បើគ្នាមិនបានបើក
ខួរក្បាលឲ្យធំ ប្រកបដោយការរំភើបចិត្តខ្ពង់ខ្ពស់ស្អាតបាតខាង
សីល្បៈ សីល្បៈគឺជាការបន្ថែមឲ្យគ្រប់ដល់ជីវភាពខ្ពង់ខ្ពស់ដូចគ្នា
នឹងកិត្តិយសគឺជាការបន្ថែមឲ្យគ្រប់ដល់ក្រមច្បាប់ ។

Une femme n'a pas besoin d'être savante, mais
il me semble qu'elle de meure incomplète si elle
n'a pas l'âme ouverte à toutes les nobles et pures
émotions de l'art, l'art, ce sublime supplément à la
vie, comme l'honneur est le magnifique supplé-
ment aux lois ».

BOURGET.

មនុស្សយើងស្ទើរតែទាំងអស់គ្នា កើតមកដោយសារមានជាតិ
ពិក្រិណីតខ្លះ ហេតុនេះបានជាមានស្លាកស្នាមនៅមុខមាត់ ។

Presque tous les hommes naissent avec certaines
prédispositions dont leur physionomie porte
l'empreinte.

SAVARIN.

យើងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់សំឡឹងមើលមនុស្សដែលកំពុងតែខំ
ប្រឹងធ្វើការដោយស្ងាត់ស្ងៀម, លាតត្រដាងរស់នូវថាបពលរបស់
ខ្លួន ។ មកអំពីអាកប្បកិរិយារបុរស ដោយស្ងាត់ស្ងៀមនឹង
អាចកំបាំងនេះហើយ ដែលសាកលលោកចេះតែដើរទៅមុខនឹង
ធរមានបាន ។

Que ne daigne-t-on regarder ceux qui tra-
vaillent en silence, tendent tous les ressorts de
leur énergie! c'est par cet héroïsme, silencieux et
discret, que le monde continue et résiste.

BRULAT.

យើងទាំងអស់គ្នាគប្បីប្តេជ្ញាចិត្តថា: បុរសនឹងបំពេញកិច្ចការអ្វី
ឲ្យសព្វគ្រប់ទាំងអស់ គេមិនអាចបោះចោលករណីយកិច្ចរបស់
យើងទេ ទោះបីករណីយកិច្ចនោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ។

Soyons toujours fermement déterminés à ne
pas abandonner notre tâche, quelle qu'elle soit,
avant de l'avoir pleinement achevée

មានពេលខ្លះមនុស្សពាលក៏ធ្វើអំពើល្អដែរ: គេអាចនិយាយ
ថា: នេះគឺជាការមួយដែលមនុស្សពាលចង់ដឹងឲ្យច្បាស់លាស់ថា:
តើអំពើល្អនេះវាទាំឲ្យមនុស្សស្មោះត្រង់សប្បាយចិត្តឬទេ ។

Les méchants font quelquefois de bonnes actions:
on dirait qu'ils veulent voir s'il est vrai que cela
fait autant de plaisir aux honnêtes gens.

CHAMFORT

មនុស្សល្ងង់មានពេលខ្លះភ្ញាក់រាងវៃនាំឲ្យគេឆ្ងល់ ហើយគេ
ភ្ញាក់ផ្អើល ដូចគ្នានឹងសេះអូសរទេះហើយផាយ ។

Un sot qui a un moment d'esprit étonne et scandalise, comme des chevaux de fiacre au galop.

កាលណាគេមានគំនិតថា : បណ្តាមនុស្សមិនសូវរំភើបចិត្ត
បំផុត គឺជាមនុស្សសប្បាយចិត្តបំផុត ខ្ញុំនឹកទៅដល់ពាក្យភាសិត
ឥណ្ឌាថា : « អង្គុយគ្រាន់បើជាអឈរ ដេកគ្រាន់បើជាអង្គុយ
ប៉ុន្តែ សូរស្លាប់វាគ្រាន់បើជាអរឿងអស់នេះ ។

Quand on soutient que les gens les moins sensibles sont, à tout prendre, les plus heureux, je me rappelle le proverbe indien : « Il vaut mieux être assis que debout, être couché qu'assis; mais il vaut mieux être mort que tout cela ».

អ្នកណាគ្មានលក្ខណៈ គឺមិនមែនជាមនុស្ស, នោះគឺជាវត្ថុទៅ
វិញ ។

Qui conque n'a pas de caractère n'est pas un homme, c'est une chose.

CHAMFORT

គំនិតវាល្ងង់លោមនឹងកែប្រែកិច្ចការទាំងអស់, មានពេល
ខ្លះគំនិតវាបំផ្លាញយើង មិត្តត្រូវទោមទារខុសថដើម្បីព្យាបាលការ
បំផ្លាញនោះ, ហើយគំនិតវានឹងផ្តល់ឲ្យមិត្តបានល្អ ។

La pensée console de tout et remédie à tout, si quelquefois elle vous fait du mal, demandez-lui le remède du mal qu'elle vous a fait, elle vous le donnera.

បណ្តាច្បាប់នៃការសម្ងាត់ នឹង ការប្រគល់ឲ្យនៃការសម្ងាត់ គឺវាដូចគ្នា ។

Les lois du secret et du dépôt sont les mêmes.

កាលណាចង់ឲ្យគេសប្បាយចិត្ត យើងត្រូវដោះស្រាយ ដើម្បីឲ្យមនុស្សដែលមិនដឹងអ្វីទាំងអស់ ហើយចេះតែបង្គាប់បញ្ជាយើង នូវប្រការដែលយើងបានដឹងរួចហើយ ។

Quand on veut plaire dans le monde il faut se résoudre à se laisser apprendre beaucoup de choses qu'on sait par des gens qui les ignorent.

មានប្រការពីរដែលត្រូវហ្វឹកហ្វឺនឲ្យធ្លាប់, ដើម្បីកុំឲ្យមើល ឃើញនូវជីវិតដែលថាគ្មានអ្នកណាទ្រាំរួចនោះ គឺបណ្តាការបំផ្លាញនៃពេលវេលា នឹងសេចក្តីអយុត្តិធម៌របស់មនុស្ស ។

Il y a deux choses aux quelle il faut se faire sous peine de trouver la vie insupportable : ce sont les injures du temps et les injustices des hommes.

បណ្តាចរិតខ្ពស់ហួសហេតុពេក វានាំឲ្យមនុស្សម្នាក់មិនបាន ស្របនិងសង្គមមនុស្ស គេមិនដែលទៅផ្សារដោយប្រាក់ទាំង ណែន។ នោះទេ គេយកប្រាក់គិតគូរចម្លើយ ។

Des qualités trop supérieures rendent souvent un homme moins propre à la société: on ne va pas au marché avec des lingots, on y va avec de l'argent ou de la petite monnaie.

អំពីបង្គុលគួរឲ្យខ្លាចតែនៅពេលចាប់ផ្ដើមទេ: កាលណា ត្រូវសឹមសៀវដៃលក់រិតហើយ, ក្នុងពេលចាកចេញពីផែនដីទៅ គេប្រទះឃើញតែតំបន់សុខសានភ្លឺថ្លា ។

Il n'est d'affreux que le commencement du malheur, au comble de l'adversité, on trouve, en s'éloignant de la terre, des régions tranquilles et sereines.

CHATEAUBRIANT

ទោះបីគេក្បត់យើងក៏ដោយ ក៏យើងនៅតែសប្បាយរីករាយ ស្រួលដានិច្ច បើកាលណាយើងបានតាំងចិត្តជាអ្នកសប្បាយហើយ

Même ingrâts, il est doux d'avoir fait des heureux.

មិត្តភក្ដិប្រឹងប្រែងឲ្យមានគុណសម្បត្តិធំដុំ, គេនឹងបោះ លេងល្បិចក្រសួរពុទ្ធវិប្បដិសន្ធិ ។

Tâchez d'avoir de grandes qualités, on vous passera les mauvaises.

CHEMIER

មិត្តភក្ដិប្រឹងប្រែងឲ្យមានការឆ្លាតវាងវៃ ឬ ប្រាជ្ញប្រាយឲ្យជាង

មនុស្សដែលនៅជាមួយ មិត្តត្រូវទុកការចេះដឹងរបស់មិត្តជានាទិ
កាមួយដាក់ក្នុងហោបៅអារផ្សេង ហើយកុំដកយកចេញមកក្រៅ
បូមួយឲ្យវា គ្រាន់តែឲ្យខ្ញុំដឹងថាមាននាទិកាបានហើយ ។

Ne paraissez jamais ni plus sage ni plus savant
que ceux avec qui vous êtes. Portez votre savoir
comme votre montre, dans une poche particulière,
que vous ne tirez point, et que vous ne faites point
sonner uniquement pour nous faire voir que vous
en avez une.

CHESTERFIELD

មិនមែនជាមនុស្សបញ្ញា ដើម្បីតែមានយោបល់ច្រើនដូចគ្នា
នឹងមិនមែនជាឧត្តមសេនីល ដើម្បីតែមានពលទាហានច្រើននោះ
ទេ ។

On n'est pas un homme d'esprit pour avoir
beaucoup d'idées comme on n'est pas un bon gé-
néral pour avoir beaucoup soldats.

ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា : ព្រលឹងនិមួយ ។ ត្រូវទប់ទល់នឹងការសាក
លង្កើតស្រីនឹងផ្ទុកខ្លួនឯង, ក្នុងពេលនោះទើប អាចដឹង
គ្នាទៅវិញទៅមក ។

Je sais bien que chaque âme doit affronter
elle-même ses épreuves. combattre et vaincre par
elle-même; cependant nous pouvons nous aider les
uns les autres.

CHANNING

សេចក្តីគួរសមពិតប្រាកដគឺជាការប្រុងប្រយ័ត្នជានិរន្តរ៍ដល់សេចក្តីត្រូវការនៃមនុស្ស ដែលរស់នៅជុំវិញយើង ។

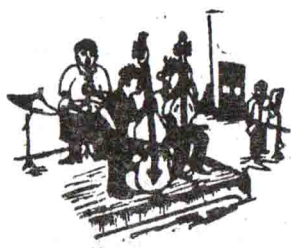
La vraie politesse et une attention perpétuelle aux besoins de ceux avec lesquels nous vivons.

CHATAM

គណ្តាមួយដ៏ពិតប្រាកដហើយឈឺចាប់គឺនៅ មេដៃមាត់ ពីសព្វលក់នៅក្នុងព្រលឹងយ៉ាងជ្រៅ . ហើយវានឹងធ្វើឲ្យខូចនៃ ពពួកទេព ។

Une passion vraie et malheureuse est un levain empoisonné qui reste au fond de l'âme et qui gâterait le pain des anges.

CHATEAU BRIAND

អ្នកវាយចង្វាក់ចាស់

អាកញ្ចាស់នេះច្រៀងអី? ច្រៀងឲ្យឆាប់ៗ ទៅ. . .

អញឈររោយជើងណាស់

LE CONTREBASSISTE

Le vieux de là bas n'a
qu'à se presser! . . .

លេខដ៏ចម្លែក

- បិត្តមានដឹងឬទេ . . .
- . . . ត្រចៀកយើងមានពី ១២.០០០ ទៅ ៣០.០០០ រលក
ចាប់សំឡេង ។
- . . . គម្រោងឆ្អឹងមនុស្ស មាន ២០៨ កង់ ឆ្អឹងតូចធំ ។
- . . . មនុស្សយើងមានទឹកមាត់មួយលីត្រក្នុងមួយថ្ងៃ ។
- . . . ពោះរៀនយើងមានប្រវែង ១០ម.
- . . . ក្នុងមួយឆ្នាំ បេះដូងយើងវាដើរ (ផឹកចរ) ចំនួន
២ លាន កន្លះដង ។

DES CHIFFRES ETONNANTS

- Savez - vous que . . .
- . . . Nos oreilles possèdent 12.000 à 30.000 ondes vibrantes.
- . . . Le squelette humain compte 208 pièces osseuses.
- . . . Nous produisons un litre de salive par jour.
- . . . Notre intestin a 10 mètres de longueur.
- . . . Notre cœur effectue 2 millions et demi de pulsation en un an.

សន្ទរកថា

UN DISCOURS

- Un discours élégant : សន្ទរកថា ហ៊ីហា
- Un discours électoral : — យោសនាបោះឆ្នោត
- Un discours chaleureux : — ចាប់អារម្មណ៍
- Un discours amphigorique : — មានន័យមិនសមរម្យ
- Un discours diffamatoire : មានន័យសំអុយមូលបង្កាច់គេ
- Un discours émouvant : — ស្រងេះស្រងោច
- Un discours pompeux : — ហួសហេតុ (ចម្លែក)
- Un discours récrimatoire : — ប្រឆាំងទល់
- Un discours soporifique : — នាំឲ្យគេឆ្ងល់
- Un discours véhément : — ទាមទារ
- Un discours politique : — នយោបាយ

ភាពធំដុំខ្ពង់ខ្ពស់ដូចជាភ្លិនក្រអូប; ចំពោះមនុស្សធំដុំខ្ពង់ខ្ពស់
ភ្លិនក្រអូប គេមិនសូវរំភើបចិត្តទេ ។

Les grandeurs sont comme les parfums : Ceux
qui les portent ne les sentent quasi pas.

CHRISTINE DE PISAN

កាលណាគេប្រើមនុស្ស : « ត្រូវស្គាល់ខ្លួនឯង » មិនមែន
សម្រាប់តែបន្ទាបភាពឆ្អឹងឆ្អែរបស់គេទេ ក៏ប៉ុន្តែដើម្បីឲ្យស្គាល់នូវ
តម្លៃរបស់ខ្លួន ។

Quand on dit à l'homme : « Connais-Toi », Ce
n'est pas seulement pour rabaisser son orgueil,
c'est aussi pour lui faire savoir ce qu'il vaut.

CICERON

មនុស្សដែលធ្វើឲ្យខូចខ្លួនឯងគឺ តាំងពីគេមាននៅក្នុងចេះដឹង
គេ នូវគំនិតមួយដែលគេបង្ខំចិត្តលាក់ទុក ។

L'homme se déprave dès qu'il a dans le cœur
une seule pensée qu'il est constamment forcé de
dissimuler.

CONSTANT DE REBECQUE

ការនិយាយស្តីរូសរាយនៃមនុស្សភាគខ្លះ គឺមកពីការចុះ
ចាញ់ដោយគេនៅស្ងៀមមិនបាន ។

Il y a beaucoup de gens dont la facilité de
parler ne vient que d'une impuissance de se taire.

ជីវិតរស់នៅគេមិនអាចទ្រាំបានទេ បើត្រូវតែយោគយល់ឲ្យ
អ្នកដទៃទាំងអស់នូវប្រការដែលគេឲ្យច្បាប់ធ្វើ ។

S'il fallait tolérer aux autres tout ce qu'on se
permet à soi-même, la vie ne serait plus tenable.

COURTELINE.

ជាការគួរឲ្យចំឡែកណាស់ ក្នុងពេលដែលមិត្តទុកឲ្យមនុស្ស
ស្និទ្ធស្នាលនៅនឹងជណ្តើរ, បើមិត្តឡើងពីជាន់ទី ១ ទៅជាន់ទី ៥ ! ។

C'est étonnant ce que tu laisseras d'amis dans
l'escalier si tu montes du premiers au cinquième!

DURUY

បើមនុស្សម្នាក់អាចធ្វើសន្ទរកថាមួយល្អជាងអ្នកផ្សេង ឬ ក៏
បង្កើតនូវប្រព័ន្ធអ្វីមួយចំឡែកល្អដើម្បីចាប់កណ្តុរ ទោះអ្នកនោះនៅ
ក្នុងព្រៃជ្រៅយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គេអាចរកផ្លូវឃើញទៅដល់ផ្ទះ
អ្នកនោះដែរ ។

Si un homme peut faire un meilleur discours que les autres ou s'il a inventé un meilleur système pour attraper les souris, même s'il vit dans les bois, le monde entier trouvera le chemin de sa maison.

EMERSON

មានមនុស្សភាគច្រើនពិបាកចិត្តដោយមតិមហាជន អំពីវត្ថុនានា តែមិនមែនមកអំពីវត្ថុនោះទេ ។

Les hommes sont tourmentés par l'opinion qu'ils ont des choses, non par les choses mêmes,

EPICTETE

មិត្តភក្តិស្រ្តីសរករបៀបមួយដោយខ្លួនឯង សម្រាប់ធ្វើជាគន្លងច្បាប់ហើយដើរតាមឲ្យទៀងទាត់ ទោះនៅក្នុងសង្គមមនុស្ស ឬនៅតែម្នាក់ឯងក៏ដោយ ។

Prescis-toi une règle qui te serve de loi et dont tu ne t'écartes jamais, soit au milieu de la société, soit quand tu seras seul avec toi-même.

ចាប់ផ្តើមនៃគុណធម៌ទាំងឡាយ គឺការស្មោះយោបល់នឹងការប្រកែកសន្តនា, ទីបញ្ចប់គឺបានចំរើនល្អនឹងមានខ្លួន ។

Le commencement de toute vertu, c'est consultation, et délibérations et la fin est perfection, constance. Démosthène

មានមនុស្សច្រើនណាស់ ល្ងង់លោមខ្លួនអំពីការឈឺចាប់នៃអ្នក
ដទៃដោយការសប្បាយដែលបានទាយទុកមុននៃអារម្មណ៍នោះ ។

Que de gens se consolent du malheur des
autres par la joie de l'avoir predict.

មានប្រភពពីរនៃអំពើអាក្រក់ដែលការឆ្លាតវាងវៃ គួរបាន
ជៀសវាងឲ្យឆ្ងាយគឺ តណ្ហាច្របល់នឹងសេចក្តីបាវក្តីរេចរិល ។

Les passions tumultueuses et les soucis ron-
geurs sont deux sources de maux que la sagesse
éloigne.

DROZ

គេអាចទៅដល់សេចក្តីសប្បាយតែដោយសារការប្រមែប្រ-
បូលដោយយកចិត្តទុកដាក់នូវសុភមង្គលរាយរងនានា ។

Ce n'est qu'en ramassant soigneusement les
miettes du bonheur que l'on arrive à être heureux.

សមត្ថភាពនៃចំណង់ គឺជាដើមទុនដ៏ត្រឹមត្រូវតែមួយ ដែល
គេអាចមាននៅក្នុងជីវិត ។ ការពិតគ្មានអ្នកមានណាដែលគ្មាន
សមត្ថភាពនេះទេ ។

La faculté de désirer est le seul capital sé-
rieux que l'on puisse posséder dans la vie, Il n'y
a de riches, en vérité, que ceux qui ne possèdent
pas encore.

បណ្តាករណីយកិច្ចបានវាស់វែង ជាធម្មតា ដោយសារការប្រៀប
ធៀប នឹង ការទាក់ទងដែលរាងក្លាប់រាងមនុស្សនិងមនុស្ស ។

Tous les devoirs se mesurent en général par
les rapports qui lient les hommes entre eux.

បើវាស់កិច្ចសុភមង្គលរបស់មនុស្សទៅតាមតែចំនួន និង ការ
សប្បាយរបស់គេនៅក្នុងជីវិតប៉ុណ្ណោះ ក៏អាចជាគ្រប់គ្រាន់បាន
ដែរ ទោះបីខុសគ្នាក៏ដោយ ។ អ្នកណាមានសេចក្តីសប្បាយ
តិច តែការរំភើបទៅជាខ្លាំងបំផុត, គេយល់ឃើញសប្បាយសំ-
បើមណាស់នូវប្រការដែលអ្នកផ្សេងមើលមិនឃើញ ឬ មិនដែលបាន
ឃើញទាល់តែសោះ ចំពោះប្រការនេះ ធម្មជាតិបានធ្វើករណីយ
កិច្ចគ្រប់គ្រាន់ចំពោះស្ត្រីម្តាយទូទៅ ។

A mesurer le bonheur des hommes seulement
par le nombre et la vivacité des plaisirs qu'ils ont
dans le cours de leur vie peut-être y a-t il un
assez grand nombre de conditions assez égales
quoique fort différentes celui qui a le moins de
plaisirs les sent plus vivement il en sent une in-
finité que les autres ne sentent plus ou n'ont
jamais sentir et à cet égard la nature fait assez
son devoir de mère commune.

វាមិនគួរទេចំពោះមនុស្សស្មោះត្រង់ ដែលប្រើទូរសំណល់
បិត្តភាពចាស់ដែលផុតរលត់ទៅហើយ ដើម្បីបំពេញនូវកំហឹងដែល
ទើបនឹងកើតឡើងថ្មី ។

Il est indigne d'un honnête homme de se ser-
vir dès débris d'une amitié qui finit, pour satisfaire
une haine qui commence.

FENELON

បណ្តាសត្រូវពិតប្រាកដដែលរស់នៅជាមួយនឹងយើង យើង
គប្បីបំបាត់ឲ្យអស់ពីបេះដូង នូវសេចក្តីលោភ, សេចក្តីកំណាញ់
នឹងការល្មានិះ នោះយើងនឹងអាចស្តាប់នូវសណ្តាប់ធ្នាប់, ការ
សម្របសម្រួលដែលជាបូកការអាចគ្រប់គ្រងនៅក្នុង សង្គម មនុស្ស;
មនុស្សទាំងអស់នឹងទៅជាមិត្ត ។

Nos véritables ennemis sont avec nous. Déra-
cinons de nos cœurs l'ambitions, l'avarice et la
jalousie nous rétablirons l'ordre et l'harmonie qui
doivent régner dans la société; tous les hommes
seront amis.

បណ្តាសេចក្តីប្រាថ្នា គឺគ្រាន់តែជាពាក្យស្នើសុំ ដែលកើត
ឡើងពីចម្អុតរបស់មនុស្សយកទៅបង្ហាញវាសនា ប៉ុន្តែដោយសារ
ការមិនយកចិត្តទុកដាក់, ម៉្លោះហើយវាសនាក៏វាមិនរស់រានទៅ
ទៀត ។

Les souhaits ne sont que des placets que la folie de l'homme présente au destin, et aux quels il fait si peu attention qu'il ne se donne pas la peine de les lire :

FENELON

សេចក្តីសំរេចគឺជាមនោសញ្ចេតនានៃសេចក្តីស្នេហា, ហើយ
ស្នេហាគឺជាសេចក្តីសំរេចនៃជំនឿ ។

L'enthousiasme et le lyrisme de l'amour et l'amour est l'enthousiasme de la foi :

FIGUIERE

ក្នុងពេលជក់ចិត្តនឹងគ្រឿងសំណល់អ្វីមួយ ខ្ញុំច្រើនតែនឹក
ឃើញផលភ្នែកអ្នកសុំទាន ដែលខំសម្លឹងខ្ញុំមិនព្រិត ។

J'ai souvent pensé à cet œil du mendiant qui me fixerait à l'heure où je m'abandonne aux jouissances superflues.

ពេលវេលាគឺជាចង្កោមទុក្ខយូរអង្វែង , បានជាពេលវេលាវា
ផ្លាស់ប្តូរជានិច្ច ។

L'heure est un long martyre que l'heure renouvelle.

ចិត្តសប្បុរស គឺជាអារុណស្វារតិខ្លាំងបំផុត. ដែលធម្មជាតិបាន
បង្កើតមកឲ្យយើងប្រើប្រាស់ ដើម្បីយកឲ្យបានដោយងាយរួចរាល់

សុត្រិករបស់មនុស្ស ។

Le perfectionnement humain est facile à obtenir, en se servant du plus puissant levier morale que la nature a mis à notre disposition : la Bonté.

FINOT.

បណ្តាពាក្យសរសើរដែលត្រូវគេទាត់ចោល បើចេះរបៀប ត្រឡប់ជាមានកម្មវង់ខ្លាំងទៅវិញ ហើយវាក៏អាចរាបសាល្អបើទុក ជាឲ្យទៅតាមកាលៈទេសៈធម្មតា ប៉ុន្តែគប្បីរក្សាទុកតែប្រការណា ដែលសមរម្យប៉ុណ្ណោះ ។

Les louanges refusées savent bien revenir avec plus de force, et il est peut-être aussi modeste de leur laisser leur cours naturel en ne les prenant que pour ce qu'elles valent.

FONTENELLE

ច្រើនណាស់កំពូលខាងចរិយាសាស្ត្រ អាចជំនួសពាក្យស្លោក ដទៃទៀតគឺ : « មិត្តមិនគប្បីធ្វើអ្វីបួនិយាយអ្វីដែលមិត្តមិនចង់ឲ្យគេ ដឹងឡើយ » ។

Un seul précepte de morale peut tenir lieu de tous les autres : c'est celui-ci « ne fait ni ne dis jamais rien que tu ne veuilles que tout le monde voir et entendre ».

ការគួរសម គឺជាការលាតត្រដាងបង្ហាញ ឬការធ្វើតាមនៃ
 គុណធម៌សង្គម បើគួរសមពិតប្រាកដ គឺជាការលាតត្រដាងបង្ហាញ
 បើគួរសមបោកប្រាស់គឺជាការធ្វើតាម ។ ហើយបណ្តាគុណធម៌
 សង្គមគឺជាគុណធម៌ដែលធ្វើឲ្យយើងមានប្រយោជន៍ ហើយឲ្យបាន
 ស្រួលជាមួយនឹងមនុស្សដែលនៅជុំវិញយើងផង ។

*La politesse est l'expression ou l'imitation des
 vertus sociales : c'en est l'expression, si elle est
 vraie, et l'imitation si elle est fausse: et les vertus
 sociales sont celles qui nous rendent utiles et
 agréables à ceux avec qui nous avons à vivre.*

កិត្តិយសគឺជាសុភមង្គលនៅក្នុងលោកនេះ ដូចគ្នានឹងការ
 ជួយសង្គ្រោះ គឺជាសុភមង្គលនៃលោកនាមៈ កិត្តិយសគឺជាកល
 ល្បិចនៃអ្នករាងវែក្នុងករណីមានអំពើអាក្រក់មកបៀតបៀនខ្លួន ។

*Ce qu'est le salut pour l'autre vie, l'honneur
 l'est pour celle - ci : il est la ressource du sage
 dans les disgrâces qui lui arrivent*

DUCLOS

ខំតស៊ូរហូតដល់នាទី

ចុងក្រោយបំផុត

Décidé à combattre

J'usqu'au bout

គ្មានលុយត្រូវធ្វើម្តេច ?

- នែ !... មិត្តកំសត់អើយ ! បើគ្មានលុយមនុស្សមិនអាច
ធ្វើអ្វីកើតទេ ។
- ហា! ហា! បើគ្មានលុយគេត្រូវខ្ចីបុលគេទៅណា! ។

Ce qu'on ferait sans argent

- Hélas ! « mon pauvre ami , on ne pourrait
rien faire sans argent :
- Hum ! sans argent on ferait des dettes. . .

- Une chanson nationale : បទចម្រៀង ជាតិ
Une chanson obscène : — សំរើបចំអេសចំអាស
Une chanson pathétique : — កំសត់
Une chanson sonore : — គ្រីព្រូចល្ងី។
Une chanson grave : — ល្ងី.

៣...

មនុស្សមិនស្មោះត្រង់ហើយធ្វើជាស្មោះត្រង់ គឺជាមនុស្ស
ក្លែងខ្លួនបន្តិកំហុសរបស់អ្នកដទៃ ក៏ដូចកំហុសរបស់ខ្លួនឯងដែរ ។
មនុស្សស្មោះត្រង់ គឺជាមនុស្សដែលស្គាល់កំហុសរបស់ខ្លួន ហើយ
ហ៊ានទទួលកំហុសថែមទៀត ។

Les faux honnêtes gens sont ceux qui déguisent leurs fautes aux autres et à eux-mêmes; les vrais honnêtes gens sont ceux qui les connaissent parfaitement et les confessent :

LA ROCHEFOUCAULD

ផ្ដន្ទាទោសដោយកំហឹង មិនមែនជាការដាក់ទណ្ឌកម្មទេ
គឺជាការសងសឹកទៅវិញ ។

Châtier avec emportement ce n'est pas punir
c'est se venger :

LAROUSSE ROCHEFORT

បើមិត្តចង់ឲ្យគេជឿមិត្តថា ជាអ្នកពូកែ, អ្នកល្អ, មិត្តមិនត្រូវ
និយាយអ្វីទាំងអស់ ។

Voulez-vous qu'on croie du bien de vous,
n'en dites point :

PASCAL

ឧ! ព្រេងវាសនាវាស្តប់រត់ចោលខ្ញុំ; ពាក្យនេះមនុស្សណា
ក៏និយាយគ្រប់គ្នាទាំងអស់គ្រប់ពេលវេលា ។

Hélas ! C'est le destin qui me hait. Ces paroles
ont été de tout temps dans la bouche de tous.

LA FONTAINE

មនុស្សភាចសាហាវគឺចូលចិត្តបោកប្រាស ប្រញាប់ប្រញាល់
ដើម្បីលបលួច ដើម្បីលើកជើងផ្តាច់តម្រូវចិត្តគេ ឆ្លាតវាងវៃលាក់
ល្ងើម ចូលចិត្តប្រព្រឹត្តអំពើជ្រុលនិងកិត្តិយសនិងសតិសម្បជញ្ញាៈ ។

Les méchants sont hardis, trompeurs empressés
à sinsinuer et à plaire; adroits à dissimuler,
prêts à tout faire contre l'honneur et la science.

FENELON

ព្រេងសំណាងតាមធម្មតា គឺជាបណ្តាស្រ្តីអ្នកមាន គេចាយវាយ
ផ្ដេសផ្ដាសធ្វើឲ្យវាលាយផ្ទះសម្បែង ដែលកន្លែងនោះហើយបាន
នាំមកឲ្យគេនូវទ្រព្យសម្បត្តិទៅថ្ងៃមុខ ។

La fortune est souvent comme les femmes
riches et dépensières qui ruinent les maisons où
elles ont apporté une riche dot.

CHAMFORT.

រូបសម្រស់នាំឲ្យល្អមើល, បញ្ជានាំឲ្យសប្បាយរីករាយ, ការ
ភ្ញាក់ភ្លើលនាំឲ្យមានតណ្ហា, មានតែចិត្តល្អទេ ដែលអាចរក្សា
ហើយចង់រកទុក ។

**La beauté plait, l'esprit amuse, la sensibilité
passionne, seule la bonté retient et attache**

PETRARQUE

ជើងមិនមែនជាភ្នែកទេ, ភ្នែកក៏មិនមែនជាជើងដែរ ; ប៉ុន្តែ
ទាំងពីរមុខនេះ គឺនៅនឹងខ្លួនមនុស្ស; អ្វីណានាំឲ្យអន្តរាយដល់ជើង
ក៏វាមានឥទ្ធិពលមិនល្អដល់ភ្នែកដែរ ។

**Le pied n'est pas l'œil, et l'œil n'est pas le
pied; mais tous deux sont du corps, et ce qui nuit
à l'un, nuit à l'autre.**

SAINT PAUL

មនុស្សកំណាញ់ គ្មានធ្វើប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នកណាទាំងអស់
ហើយវាជាសត្រូវលេខមួយរបស់វា ។

**L'avare n'est bon pour personne, et il est son
plus grand ennemi à lui-même.**

LA BRUYERE

ជាមិត្តជាកិត្តិហើយ ទោះបីមនុស្សនោះធ្វើទាស់ចិត្តយើង
១០០ដងក៏ដោយ តែជួយឲ្យយើងមានប្រយោជន៍ម្តងក៏គ្រប់គ្រាន់
ហើយ ។

**Un ami, c'est un être prêt à déplaire cent fois
pour être utile une fois.**

Mme SWETCLINE

ការអានសៀវភៅល្អ ។ មិនខុសណានឹងការសន្ទនាជាមួយ
មនុស្សស្មោះត្រង់ប្រពៃមានបញ្ញា នៃសតវត្សមុនៗដើម្បីស្មោះ
យោបល់ហើយក៏ជាការសន្ទនាពិចារណាយ៉ាងជ្រៅជ្រះបញ្ជាក់ឲ្យ
យើងមានសត្យារម្មណ៍ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

**La lecture de tous les bons livres est comme
une conversation avec les plus honnêtes gens des
siècles passés qui en ont été des auteurs et même
une conversation étudiée en laquelle ils ne nous
découvrent que les meilleurs de leurs pensées.**

DESCARTES.

គ្រាប់ពេជ្រមានតម្លៃយ៉ាងណា តម្លៃមនុស្សក៏ដូច្នោះដែរ ។
ប៉ុន្តែគ្រាប់ពេជ្រវាមានទំហំ វាភ្លឺ វាបានគេរំលឹក ហើយវាមានតម្លៃ
ជាក់លាក់ច្បាស់លាស់ ប៉ុន្តែបើខុសពីទំហំនេះវិញ វានឹងក្លាយទៅ
ជាគ្មានតម្លៃគ្មានអ្នកណាទិញឡើយ ។

Il en est de valeur des hommes comme celle des diamants qui, à une certaine mesure de grosseur de pureté, de perfection, ont un prix fixe et marqué, mais qui par delà cette mesure, restent sans prix et ne trouvent point d'acheteurs.

CHAMFORT

ចង់បំភ្លេចអ្នកណាម្នាក់នោះ គឺយើងនឹកទៅដល់អ្នកនោះ ហើយ ។

Vouloir oublier quelqu'un, c'est y penser.

មនុស្សយើងទាំងអស់ដូចគ្នាទូរពាក្យសំដី ប៉ុន្តែខុសគ្នាតែ ត្រង់អំពើប៉ុណ្ណោះ ។

Tous les hommes sont semblables par les paroles et ce n'est que les actions qui les découvrent différents.

MOLIERE

មាសដូចគ្នានឹងព្រះអាទិត្យ ធ្វើឲ្យក្រមួនរលាយហើយធ្វើឲ្យ ផុករាំងស្ងួត ធ្វើឲ្យព្រលឹងមនុស្សខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយកាន់តែខ្ពង់ខ្ពស់ទៅ ទៀត ប៉ុន្តែធ្វើឲ្យព្រលឹងមនុស្សថោកទាប ក៏កាន់តែថោកទាបទៅ ទៀតដែរ ។

L'or semblable au soleil qui fond la cire et durcit la boue, développe les grandes âmes et rétrécit les mauvais cœurs.

RIVAROL

មិនអាចទៅជាអ្នកចេះខ្ពស់យល់ជ្រៅបានទេ បើយើង
ចូលចិត្តអានតែអ្វីដែលយើងចូលចិត្ត ។

Il est impossible de devenir très instruit si on
ne lit que ce qui plait.

Y. YUBERT

ប្រការអាក្រក់គេមិនបាច់រៀនទេ វាកើតឡើងពេញពាស
ជាធម្មតា ដូចជាបន្ទាដែលវាកើតនៅនឹងដីចំការ ដែលគេបោះបង់
ចោល ។

Le mal n'a pas besoin de culture; il naît sans
préparation, comme les ronces dans une terre
abandonnée.

LACORDIAIRE

កាលណាមិត្តជួបនឹងការលំបាកវេទនា មិត្តត្រូវនឹកគិតដល់
អ្នកណាដែលលំបាកវេទនាជាងមិត្ត គំនិតនេះគឺជាឧសថមួយ
យ៉ាងល្អមិនភាន់ច្រឡំ ។

Quand vous trouvez malheureux, songer aux
plus malheureux que vous; la recette est
infaillible

Mme de MAINTENON

មនុស្សឆ្លាតវាងវៃ ក្នុងកម្មវង់ខែត្រូវផ្លូវរបៀបទាក់ទងរបស់
ខ្លួនម្តង ដើម្បីធ្វើឲ្យមនុស្សដែលខ្លួនធ្លាប់ទាក់ទងនោះគេចូលចិត្ត។

Le sage devrait changer ses relations tous les
six mois, afin de garder ses illusions sur les
hommes.

BRULAT

បាននិយាយចេញនូវការឈឺចាប់ គឺបានល្អឯណាមួយ
ឯងហើយ ។

Parler de ses peines, c'est déjà se consoler.
ALEXANDRE DUMAS PERE

គេមិនសូវនឹកស្តាយដោយគេបាននិយាយតិចនោះទេ, គេ
ច្រើននឹកស្តាយដោយគេបាននិយាយច្រើន ។

On se repent rarement de parler peu très sou-
vent de trop parler.

បណ្តាគំនិតដូចគ្នានឹងផ្ទាំងសំពត់ព្រំផ្តាដែលគេមួរ ; ការ
សន្ទនាបើកមុខឡើង ហើយលាគត្រដាងនៅក្រោមពន្លឺព្រះអា
ទិត្យ ។

Les pensées sont des tapisseries roulées; la
consersation les déploie et les exposes au grand
jour.

THEMISTOCLE

មនុស្សសប្បាយច្រើនមិនសូវចេះកែប្រែខ្លួនទេ ជានិច្ចកាល
គេថាខ្លួនគេល្អប្រសើរណាស់ពីព្រោះលុយកាក់ទ្រព្យសម្បត្តិ វាមក
លើកតម្កើងនូវគំនិតអាក្រក់របស់គេ ។

Les gens heureux ne se corrigent guère; ils
croient toujours avoir raison quand la fortune
soutient leur mauvaise conduite.

LA ROCHE FOUCAULD.

សេចក្តីគួរសមវាមានតម្លៃដូចគ្នានឹងស្រមោល នៅនឹងផ្ទាំង
រូប, វានាំឲ្យមានកម្លាំងហើយវានាំឲ្យលេចឡើង ។

La modestie est au mérite ce que les ombres
sont au tableau; elle donne de la force et du
relief.

LA BRUYERE.

ត្រូវធ្វើនូវអំពើយុត្តិធម៌ ដោយមិនចាំបាច់គិតទៅដល់ការអរ
គុណ សងគុណអ្វីឡើយ ។

Il faut pratiquer la justice sans en atteindre
aucune récompense.

SENEQUE

ចិត្តស្មោះត្រង់ អាចផ្តល់សេចក្តីល្អច្រើនដល់គុណធម៌ ប៉ុន្តែ
បើគ្មានចិត្តស្មោះត្រង់គ្មានគុណធម៌ណាមានតម្លៃទាំងអស់ ទោះបី

មនុស្សនោះមានគម្រោះវិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់យ៉ាងណាក៏ដោយ ។ បើខ្លះចិត្ត
ស្មោះត្រង់គេមិនត្រូវជឿតាមទេ ។

La probité peut suppléer à beaucoup d'autre
qualités, mais sans elle, aucune qualité n'a de
valeur. Il ne faut jamais se fier à ceux qui man-
quent de probité, quelques talents qu'ils puissent
avoir.

WASHINGTON

ពេលវេលាគឺជាមាសពេជ្រ ចំពោះមនុស្ស ដែលមានអាយុ
ពេញវ័យ , បន្ទាប់មកទៀតពេលវេលានោះ វាទៅជាប្រាក់ ,
ហើយដល់ទៅចាស់ ពេលវេលានោះ វាគ្រាន់តែជាស្ពាន់ទៅ
វិញ ។

Dans la force de l'âge, les heurs sont d'or; plus
tard elles ne sont que d'argent, et dans la vieillesse
elles ne sont plus que de bronze.

FRANKLIN

ជីវិតមនុស្ស វាវិលវង់ដូចកង់រទេះមិនចេះឈប់ ដូចវិល្លុង
លេង កើតបានជាមនុស្សបន្តគ្នា អ្នកខ្លះប្រកបទៅដោយកិត្តិយស
អ្នកខ្លះប្រកបទៅដោយមាសប្រាក់ អ្នកខ្លះទៀតក៏បានកើតមកនឹង
គេដែរ ។

La vie, jeu éternel, roulette sans fin, auteur de laquelle se succèdent les générations où les uns jouent leur honneur; les autres, leur or, d'autres leur existence.

D. DUMAS PERE

ការស្គាល់តម្លៃប្រាក់កាស ហើយការធ្វើពលិកម្មប្រាក់កាស ដោយសារការកិច្ច ឬដោយសារករណីមានគ្រោះនោះហើយ គឺជាគុណធម៌ជាក់ស្តែង ។

Connaitre la valeur de l'argent, et de sacrifier toujours, soit au devoir, soit à la délicatesse, c'est une vertu réelle.

SENAUCOURT

នៅក្នុងជីវិត មានឧក្រិដ្ឋកម្មបួនយ៉ាង : ទោសទិមួយគឺការ ប្រឆាំងនឹងសាសនា ; ទីពីរប្រឆាំងនឹងទំនៀមទម្លាប់ ទីបីប្រឆាំង នឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងៀម ទីបួនប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសុខសាន្តប្រជា- រាស្ត្រ ។

Il y a quatre sortes de crime : ceux de la première espèce choquent la religion ; ceux de la seconde, le mœurs; ceux de la troisième, la tranquillité, ceux de la quatrième, la sécurité des citoyens.

MONTESQUIEU.

បណ្តាអនុស្សាវរីយ៍នៅក្នុងពេលវេទនាឈឺចាប់ មិនគប្បី
រំលឹកឡើងវិញនៅក្នុងពេលសប្បាយវិករាយ ហើយក្នុងពេល
អវិនាសក៏មិនត្រូវរំលឹកឡើងវិញនូវរឿងសប្បាយវិករាយនោះដែរ ។

Ne parlez pas le souvenir du mal au jour
heureux ni le souvenir du bien au jour malheureux.

SACI

ការខ្មាសអៀនចំពោះអំពើល្អ គឺជាបូសគល់នៃអំពើអាក្រក់
ទាំងអស់ ការខ្មាសអៀនចំពោះអំពើអាក្រក់គឺជាបូសគល់នៃអំពើ
ល្អទាំងអស់ ។

La honte du bien est en nous la source de tout
mal; la honte du mal est en nous la source de tout
bien.

BOURDALOUE

ត្រូវតស៊ូចំពោះប្រការទាំងបីខាងក្រោមនេះគឺ ចំពោះជម្ងឺក្នុង
ខួន ចំពោះសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅក្នុងខួរក្បាលនិងបណ្តាគណ្តាក្នុងចិត្ត
ថ្លើម ។

Il faut faire la guerre à trois choses : aux ma-
ladies du corps, à l'ignorance de l'esprit et aux
passions du cœur.

PYTHAGORE

គេមិនរៀនតែនៅក្នុងសៀវភៅប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែគេរៀន
នៅក្នុងការងារផ្ទាល់ខ្លួន និងការពិសោធន៍ជាក់លាក់នៅក្នុងជីវិត
មនុស្ស ។

On ne s'intruit que par les livres, mais surtout
par le travail personnel et par la sûre expérience
de la vie.

MAUVEZIN

មិនត្រូវនិយាយពីរឿងខ្លួនយើងឲ្យសោះ ទោះបីល្អក្រក់ក៏
ដោយ អ្នកណាអំនួតគឺជាមនុស្សកោងឈ្មើយ អ្នកណាទំលាក់ខ្លួនគឺ
ជាមនុស្សល្ងង់ ។

Il ne faut jamais parler de soi ni bien ni en
mal : celui qui se vante est un orgueilleux, celui
qui se rabaisse est un sot.

ARISTOTE

បណ្តាលមិត្តយុវជនអ្នកត្រូវចងចាំនៅក្នុងខួរក្បាល នូវពាក្យ
ចាស់អប់រំត្រឹមត្រូវដែលគេអានច្រើនគ្នា នាំឲ្យមានបញ្ហាភ្ញើវក្តា។

Les jeunes gens surtout devraient se mettre en
tête, cette maxime véritable que plus on lit, plus
on a d'esprit.

R L. D'ARGENSON

គ្មាន ភ័យ ខ្លាច ឡើយ

វេជ្ជបណ្ឌិត : អែយ៉ា ! . . .

ក្អកលមើលមើល

RADIOSCOPIE

Le Docteur - Ah ! Ah ! . . .
des dés ! tousse un peu !

រើស រើង

កិច្ចការធ្វើទើបសំខាន់, ពាក្យនិយាយមិនសំខាន់អ្វីទេ ។
វាទៅតាមកាលៈទេសៈណា, បើមិត្តធ្លាប់វាយទូរលេខ ទើប
មិត្តយល់ថា: គេរាប់ពាក្យសំដីតាំងតែពីមួយម៉ាត់ឡើងទៅ ។

DISTINCTION

Les actes seuls comptent, les mots ne
comptent pas.

Ça dépend - Si vous avez déjà envoyé un
télégramme, vous avez bien dû vous
apercevoir que les mots comptent.

រូបសម្រស់

UNE BEAUTE

- Une beauté charmante : រូបសម្រស់គួរឲ្យភ្លេចស្មារតី
Une beauté admirable : ទាញទឹកចិត្ត
Une beauté angélique : ដូចទេវតា
Une beauté délicate : គួរឲ្យគយគន់
Une beauté farouche : ជាបាព្រោះ
Une beauté enivrante : គួរឲ្យស្រវឹង
Une beauté ensorcelante : ធ្វើឲ្យមនុស្សលង់ខ្លួន
Une beauté altière : ឆ្អឹងភ្នែក
Une beauté remarquable : ល្អចម្លែក
Une beauté surnaturelle : ខុសធម្មតា
Une beauté factice : ធម្មតា
Une beauté incomparable : ល្អឥតធ្លឹមបាន
Une beauté épanouie : រូសរាយ
Une beauté féerique : ល្អដូចទេវតា
Une beauté éblouissante : រលើបរលង់
Une beauté ieune : ក្មេងខ្ចី
Une beauté extraordinaire : ល្អខុសធម្មតា

សេចក្តីស្នេហាលេចឡើង ដោយរាងរយបែបអនុលោមទៅ

ចារិកមនុស្សនិទសញ្ជាតិ

**L'AMOUR SELON LES TEMPERAMENTS
ET LA NATIONALITE**

សេចក្តីស្នេហាលេចឡើង ដោយរាងរយបែបអនុលោមទៅ
តាមលក្ខណៈមនុស្សសញ្ជាតិនិរូបរាង ។

*L'amour offre mille caractères selon les na-
tions et les tempéraments ,*

ចំពោះមនុស្សមានសាច់ឈាមច្រើន សេចក្តីស្នេហាច្រើន
ប្រែប្រួល ។

Chez l homme sanguin l'amour est volage

ចំពោះមនុស្សយង់ឃ្នងកោងកាច ស្នេហាទៅជាកាចសាហាវ
គំរាមកំហែងក្តៅក្រហាយ ។

Chez l homme bilieux l homme est fougueux

ចំពោះមនុស្សកាមរាត ស្នេហាគឺជាវល្ល្យងលេងមិនខឹងមិន
ក្តៅហើយមិនស្តាយស្រណោះ ។

*Chez l homme lymphatique l'amour est falot
sans colère ni prière ,*

ស្នេហាចំពោះបារាំង គឺឆ្លើងឆ្លែ គេស្រឡាញ់ស្រីដោយរូប
រាងហ៊ីហាខាងក្រៅ ដោយសេចក្តីធ្វើតនាយឬដោយពាក្យសម្តី
ដែលគេនិយាយសរសើរប្រាប់ខ្លួន ឬក៏ដោយសារពាក្យបញ្ជា
របស់អ្នកដទៃ បារាំងជាមនុស្សផ្តាច់ការក្នុងរឿងប្រថុំន្ត ហើយមិន
ធម្មតាទៀតផង ។

LE FRANÇAIS est orgueilleux, il aime la femme pour sa parure, son plumage, son chic les louanges qu'on lui adresse, la cour qu'on lui fait. Avec ça, despotique, jaloux et inconstant :

ចំពោះអេស្ប៉ាញ៉ុល គឺគេមានសេចក្តីស្នេហាច្រើនណាស់
គេស្រឡាញ់ប្រពន្ធយ៉ាងខ្លាំងក្លាងងឹតងងល់ ទោះបីស្រីនោះគេមិន
សូវពេញចិត្តក៏ដោយ ។ ប៉ុន្តែដល់កាលណាគេបានស្រីនោះ
ហើយ គេត្រឡប់ជាបោះចោលយ៉ាងស្រួល ។

L'ESPAGNOL est passionnée, il aime la femme avec folie tant qu'elle n'a pas en ses faveurs ; quand elle a appartenu, il la quitte avec facilité.

ចំពោះ អង់គ្លេស គេយល់ថាប្រពន្ធរបស់គេ គឺជា វត្ថុ
កម្មសិទ្ធិ របស់គេ គេបានជ្រើសរើសសំអិតសំអាងយកមក ។
ស្រីនោះ គឺជាសម្បត្តិរបស់គេទាំងអស់ អ្វីដែលស្រីនោះមានត្រូវ
វត្តល្អ នោះហើយដែលហៅថាសម្បត្តិកា ។

L'ANGLAIS considère sa femme comme sa propriété de même qu'il l'a choisie, elle est à lui et tout d'elle est bien. C'est une associée.

ចំពោះអ៊ីតាលី គេយល់ថាសេចក្តីស្នេហា គឺជាចំណីរបស់
ជីវិត គេរស់នៅដើម្បីស្នេហា ឲ្យស្នេហា ។ គេស្រឡាញ់
ហើយគេស្រឡាញ់ នារីទាំងអស់ ប្រពន្ធនីមួយៗ គេសុំឲ្យតែស្មោះ
ត្រង់ទាំងអស់ ។

L'ITALIEN vit l'amour et pour l'amour, il
aime, il aime toutes les femmes et avec toutes, il
est sincère.

អាលឺម៉ង់ គឺមានការរើរាយក្នុងសេចក្តីស្នេហា ស្រីៗពេញ
ចិត្តប្តីដោយសារឧត្តមគតិ ដោយសារស្មារតី ជាជាងដោយសារ
ខ្លួនប្រាណ សម្ភារៈ ។

L'Allemand est rêveur, la femme satisfait
en lui un besoin d'idéal plus mental que
physique.

ចំពោះរុស្ស៊ី សេចក្តីស្នេហាបែបសោះអង្កើយ គេមានស្នេ
ហា ម្តងម្កាលបែប កម្រោល សាហារហើយយោរយោផង ។

Le Russe est flegmatique, il a des amours
violentes, froissières, un peu sauvages.

ចំពោះជនអាស៊ី សេចក្តីស្នេហាគេចាត់ជាកំពូល ពិភពលោក
ទៅហើយ តាំងពីចិន យួន ជប៉ុន ។

L'Orient est le tyran de l'amour.

មានច្រើនបែបដើម្បីទៅជារជនម្នាក់ ។ គេអាចទៅជារជន
ដោយការពារជាតិទឹកកំភ្លើង, លំពែង ឬ ក៏ដោយសារការពង្រីក
ទឹកដី ការស្រាវជ្រាវរកឃើញវិទ្យាសាស្ត្រ; ឬការបង្កើតឧស្សា
ហកម្ម. ភ្នាក់លើកចំពោះជាតិ មានមនោសញ្ចេតនាថ្លៃថ្នូរ ចេះ
ស្រឡាញ់អ្នកតូចតាចឃើញគេដូចជាកូនចៅ ត្រូវសន្តោសគ្នាឡើង
ជួយឧបត្ថម្ភគ្នា ជាពិសេសឲ្យចេះស្រឡាញ់គ្នា ។

3. — Il y a beaucoup de façons d'être un grand
homme. On peut l'être en défendant son pays par
les armes; on peut l'être en l'agrandissant par les
découvertes de la sciences ou les inventions de
l'industrie, on peut l'être en inspirant à ses
concitoyens de grands et beaux sentiments en
aimant les petits, les faibles, les pauvres, car
les petits sont comme les enfants, ils ont besoin
qu'on les fortifie, qu'on les élève, qu'on les protège
mais avant tout, et plus que tout, ils on besoin
qu'on les aime.

EMILE FAGUET

ពេលវេលាវាដើរយឺតណាស់ ចំពោះមនុស្សខ្លីល, ប៉ុន្តែ
ជីវិតរបស់គេ ទៅជាខ្លីទៅវិញ ។

2.— Les jours des oisifs sont longs, leur vie
est courte.

PASCAL

អ្នកណាខស្ងាហ៍សង្ស័យ គឺធ្វើឲ្យអ្នកជិតខាងក្បត់ខ្លួនទៅ
វិញ ។

— Quiconque est supçonneux invite à le trahir.

VOLTAIRE

សតិសម្បជ្ជញ្ញៈ គឺជាសៀវភៅចិវិយាយ៉ាងល្អិសេស ដែល
យើងត្រូវតែអាន នឹងសួរវាជានិច្ច ។

— La conscience est le meilleur livre de morale que nous ayons, celui qu'on doit consulter le plus.

PASCAL

មនុស្សទំនេរសម្លាប់ពេលវេលា តែពេលវេលាសម្លាប់មនុស្ស
នៅទំនេរ ។

— L'homme oisif tue le temps le temps tue l'homme oisif.

CAMMENSON

ត្រូវឲ្យកូនក្មេងស្គាល់ភារៈកិច្ចរបស់វា ដើម្បីទៅថ្ងៃក្រោយវា
ស្គាល់ករណីយកិច្ចធ្វើជាមនុស្ស ។

— Il faut que l'enfant sache son devoir d'enfant pour pouvoir connaître plus tard son devoir d'homme.

KANT

រស់ គឺដើម្បីដឹង. គឺដើម្បីសង្ឃឹម. ដើម្បីស្រឡាញ់.
ដើម្បីសរសើរ. អនុវត្តនូវអំពើល្អ ។

— Vivre. c'est savoir. c'est espérer. c'est
aimer. c'est admirer, c'est bien faire.

E. RENAN

អយុត្តិធម៌មួយចំពោះមនុស្សម្នាក់ គឺជាការគម្រាមចំពោះ
ពោះមនុស្សទូទៅ ។

Une injustice faite à un seul est une menace
faite à tous.

MONTESQUIEU

ស្ត្រីភេទប្រើការប៉ិនប្រសប់របស់ខ្លួន, ប៉ិនប្រសប់ណាស់យក
សំពត់បិតភ្នែកយើង ហើយគេនោបន្តោសយើងថា: មកពីយើង
ល្បះជើងតាមគេ ។

Les femmes emploient leur plus fine adresse
à vous passer un bandeau sur les yeux; puis elles
vous reprochent de trébucher.

PAUL BOURGET

ជីវិតមនុស្សវាខ្ចីណាស់, ហេតុនេះកុំស្នាក់ស្នើរអី; គិត
ឃើញកិច្ចការអ្វីមួយ; ខ្ញុំខ្សែគេអនុវត្តភ្លាម ។

— La vie est trop courte pour hésiter; sitôt que j'ai pensé une chose, j'exécute.

NAPOLEON 1er

បើយើងគ្រប់សង្កត់តណ្ហាបាន នោះគឺជាគុណធម៌មួយយ៉ាង
ធំហើយ ។

— Les passions dominées sont vertus.

PASCAL

បើមិនឆាប់ក៏យូរ មនុស្សណាដែលគិតហើយសរសេរ
មនុស្សនោះត្រូវត្រាបានមតិមហាជននឹង ពាក្យច្រាមអារាម, ដូច
មិត្តយល់ស្រាប់ អ្នកនោះនឹងត្រូវសាកលលោកផង ។

— Tôt ou tard les hommes qui pensent et qui écrivent gouvernent l'opinion et l'opinion, comme vous savez, gouverne le monde.

D'ALEMBERT

វាជាការងាយក្នុងការជិះជាន់ខ្ញុំ, ប៉ុន្តែមិនងាយធ្វើឲ្យខ្ញុំថោក
ទាបអាក្រក់បានទេ ។

— Il est aisé de m'opprimer mais difficile de m'avilir.

J.J. ROUSSEAU

មេរៀនជូរចត់នៃអព្វមង្គល គឺផ្តល់ឲ្យដល់គំនិតគិតឆ្ងាយនៃទី
ចិត្តថ្លៃថ្នូរ នឹងខួរក្បាលបញ្ជាវាងវៃ ។

Les âpres leçons du malheur ne sont jamais
perdus pour un cœur noble et un esprit
intelligent.

ALEXANDRE DUMAS PERE

រាប់អានអ្នកធំដូចជាក្មេងឆេះ មិនគប្បីនៅជិតពេក ឬឆ្ងាយ
ពេកទេ ។

Traiter les grands comme le feu : n'en soyez
jamais ni trop près, ni trop loin.

DIOGENE

រ៖ មានគំនិតខ្លះក្រខ្វក់, ថោកទាបដូចសំរាម, ដោយលោក
ដល់ប្រយោជន៍ ក៏ដូចជាគំនិតខ្លះថ្លៃថ្នូរ ចូលចិត្តកិត្តិយស នឹង
ចរិយា ។ បណ្តាគំនិតថោកទាបនោះគឺ មានតែសប្បាយ នឹង
បានលុយហើយមិនឲ្យរចេះមួយកាក់ ។ ប្រការអាក្រក់ថោកទាប
នេះមិនមែនជាបង្កូនសាច់ញាតិមិត្ត, មិនមែនពលរដ្ឋ ឬអ្នកកាន់
សាសនាណាទេ, វាក៏មិនមែនមនុស្សដែរ, វាគឺជាប្រាក់ ។

Il y a des âmes sales, pétries de boue et
d'ordures, éprises du gain et de l'intérêt comme
les belles âmes le sont de la gloire et de la vertu,
capables d'une seule volupté qui est celle d'acquies-

rir et de ne point perdre. De telles gens ne sont
ni parents, ni amis, ni citoyens, ni chrétiens, ni
peut-être des hommes : ils sont de l'argent.

LA BRUYERE

មតិមហាជន គឺ ជាក្សត្រយានីនៃពិភពលោក ។

L'opinion est la reine du monde,

PASCAL

អ្នកណាមិនចេះស្តាប់គឺ មិនចេះនិយាយ ។

Qui ne sait pas écouter ne sait pas causer.

GIRARDIN

អ្នកភ្លេងភ្នែកងងឹត

វាយស្ករជាចង្វាក់ឬ...

វាយចង្វាក់ក្បាលមនុស្ស

LE MUSICIEN MYOPE

Marquer le rythme sur le tambour ou...
Sur la tête du voisin ?

ធ្វើជាកំរូ

នោះ! មិត្តអើយ! មិត្តឯងធ្វើអីសព្វថ្ងៃនេះ?

មិត្តឯងទៅណាបានជាបាត់មុខបាត់មាត់?

— ខ្ញុំជាអ្នកលក់ តុ ទូ តាំងក្នុងផ្ទះ ។

— អើ! គ្រាន់បើទេ?

— គ្រាន់បើដែរ! ខ្ញុំលក់ឥវ៉ាន់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងផ្ទះខ្ញុំអស់រលីង
ទៅហើយ ។

A TITRE D'EXEMPLE

— Tien! te voilà! Que fais-tu donc?

On ne te voit plus

— Je suis marchand de meubles.

— Ah! Et ça va?

— Pas mal! j'ai déjà vendu les miens.

មិត្តសំឡាញ់

UN AMI

Un ami cordial	:	មិត្តសំឡាញ់	ស្និទ្ធស្នាល
Un ami constant	:	—	ចិត្តមួយ
Un ami amiable	:	—	ត្រឹមត្រូវ
Un ami déloyal	:	—	ទុច្ចរិត
Un ami insupportable	:	—	ពិបាករួមរស់ជាមួយ
Un ami trompeur	:	—	បោកប្រាស់
Un ami affidé	:	—	ជាក់លាក់ (ជឿជាក់)
Un ami perfide	:	—	មិនស្មោះស្ម័គ្រ
Un ami sincère	:	—	ស្មោះត្រង់
Un ami féal	:	—	ស្មោះស្ម័គ្រ
Un ami accommodant	:	—	ស្រួលបួល - ត្រឹមត្រូវ
Un ami affectueux	:	—	ជាទីស្នេហា
Un ami honorable	:	—	គួរគោរព
Un ami favori	:	—	គួរឲ្យចូលចិត្ត
Un ami généreux	:	—	ទូលំទូលាយ
Un ami chevaleresque	:	—	

៥...

ដើម្បីស្គាល់មនុស្សដែលយើងស្រឡាញ់
POUR CONNAITRE L'ETRE AIME

លក្ខណៈច្បកពាររបស់មនុស្សប្រុស ។

Physionomie d'un homme.

ច្រមុះ

ច្រមុះធំ បង្ហាញនូវការស្រមើស្រមៃ

ច្រមុះតូច បង្ហាញនូវមនោសញ្ចេតនាដាច់ជ្រួលច្របល់ ភ្ញាក់ផ្អើល

ច្រមុះខ្ពើមបង្ហាញនូវចរិតយោរយេវ ក្លាហាន

NEZ

Un grand nez indique de l'imagination.

Un trop petit nez indique de l'emportement.

Un nez retroussé indique du toupet de la hardiesse.

មាត់

មាត់ធំបង្ហាញនូវការល្មោភស៊ី

មាត់តូចបង្ហាញនូវ ចរិត ច្រើនក្តៅក្រហាយ

បច្ចុរមាត់ស្មើង បង្ហាញនូវ ការសាហាវយោរយេវ
បច្ចុរមាត់ក្រាស់ បង្ហាញនូវការហឺហារ កាមគុណ

BOUCHE

La bouche grande indique la gourmandise.
La bouche petite indique caractère pointu.
Les lèvres minces sont l'indice de la cruauté.
Les lèvres grosses sont l'indice de la luxure.

ចង្កា

ចង្កាវែងបួនជ្រុងបង្ហាញនូវថាមពល
ចង្កាស្រួចហើយកោងមកមុខ បង្ហាញនូវការមិនរវល់

MENTON

Le menton long et carré indique l'énergie.
Le menton en galoche retroussé indique l'insouciance.

ជើងនឹងដៃ

ដៃតូចម្រាមដៃស្រួច បង្ហាញនូវគ្រួសារផ្គុំផ្គុំង
ចាត់ដៃក្រាស់ ម្រាមដៃជ្រុង បង្ហាញនូវ សភាវកត្តិអាក្រក់
ដៃធំ បង្ហាញនូវការថោកទាប នឹងអន់ថយ
ជើងតូច បង្ហាញនូវចំរើកហឺហារថ្លៃថ្លូវ
ជើងធំបង្ហាញនូវសភាពអន់ថយ

PIEDS, MAINS

Les mains petites, doigts effilés indiquent de la race.

Mains trapues, doigts carrés indiquent les mauvais instincts.

Grosses mains indiquent basse extraction.

Les petits pieds indiquent l'élégance.

Les gros pieds indiquent les goûts communs.

ភ្នែក

— ភ្នែកតូចហើយភ្លឺរលោង បង្ហាញនូវការចលនាសកម្មភាព

— ភ្នែកខ្មៅយឺត បង្ហាញនូវឆន្ទៈ

YEUX

— Petits yeux brillants indiquent la vivacité.

— Les yeux noirs indiquent la volonté.

ត្រចៀក

ត្រចៀកតូចបង្ហាញនូវស្មារតី មិនស្មោះបាច់

ត្រចៀកធំ ហើយស្លឹកត្រចៀកឡើងខ្ពស់ បង្ហាញនូវចរិត

ចូលចិត្តធ្វើការចលនា

OREILLES

Les petites oreilles indiquent un esprit prime-sautier.

Les grandes oreilles débordées indiquent la mobilité.

លក្ខណៈប្លក្កពារមនុស្សស្រី

PHYSIONOMIE D'UNE FEMME

ច្រមុះ

ច្រមុះធំ បង្ហាញនូវ សប្បុរសធម៌

ច្រមុះតូច បង្ហាញនូវ អត្តទត្តភាព

ច្រមុះខ្លីច បង្ហាញនូវ ចិត្តស្រាលឆាប់ខឹង

— Un grand nez indique de la bonté

— Un trop petit nez indique de l'égoïsme.

Un nez retoussé indique de la légèreté.

មាត់

មាត់ធំ បង្ហាញនូវ ចរិតកាមគុណ

មាត់តូច បង្ហាញនូវ ចរិតអិរិយសន្តិចការ

បបូរមាត់ស្តើង បង្ហាញនូវ ចរិតមិនរលំនិងអ្វីទាំងអស់

បបូរមាត់ត្រាស់ បង្ហាញនូវ ការចូលចិត្តសប្បាយនិងស្នេហា

BOUCHE

La bouche grande indique la sensualité.

La bouche petite indique de la tyrannie.

Les lèvres minces indiquent de la froideur.

Les lèvres grosses indiquent volupté, amour.

ចង្កា

ចង្កាវែងហើយជ្រុង បង្ហាញនូវ គំនិតចង្អៀតចង្អល់
ចង្កាស្រួចហើយកោង បង្ហាញនូវ ស្មារតីក្លាហានស្មោះស្ម័គ្រ

MENTON

Le menton long et carré indique l'esprit étroit.
Le menton en galoche retroussé indique l'esprit volontaire.

ដៃ និង ជើង

ដៃតូចប្រមាមដៃស្រួច បង្ហាញនូវ ត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់
បាតដៃក្រាសប្រមាមដៃជ្រុង បង្ហាញនូវ សភាវកតិមិនល្អ
ដៃធំ បង្ហាញនូវ សេចក្តីយោរយេវ ជួរជាតិ
ជើងតូច បង្ហាញនូវ ការអន់ខ្សោយ
ជើងធំ បង្ហាញនូវ ការចូលចិត្ត អំពើផ្តេសផ្តាសពាលា

PIEDS - MAINS

- Les mains petites, doigts effilés indiquent de la race.
- Mains trapues, doigts carrés indiquent de mauvais instincts.
Grosses mains indiquent la grossièreté.
- Les petits pieds indiquent la délicatesse.
- Les gros pieds indiquent les goûts triviaux.

ភ្នែក

ភ្នែកតូចហើយភ្លឺ បង្ហាញនូវ ការឆ្លាតវាងវៃ

ភ្នែកខ្មៅ បង្ហាញនូវ គណ្តា

YEUX

= *Petits yeux brillants indiquent la pénétration*

= *Les yeux noirs indiquent la passion.*

ត្រចៀក

ត្រចៀកតូច បង្ហាញនូវ ចរិតបារម្ភ ហើយសប្បុរស

ត្រចៀកធំ ហើយស្លឹកត្រចៀកខ្ពស់ បង្ហាញនូវមនោសញ្ចេត

នាជ្រួលច្របល់ ភ្នាក់ផ្អើល

OREILLES

De petite oreilles indiquent l'inquiétude et la douceur.

De grandes oreilles débordées indiquent l'emportement.

សម្លេង

សម្លេងនិយាយវាសមរម្យទៅតាមបូកពារ និង លក្ខណៈប្រុស
ឬស្រី ។

សម្លេងធំ បើចំពោះមនុស្សស្រី បង្ហាញនូវលក្ខណៈជាមនុស្ស

ប្រុស; បើសម្លេងធំរបស់មនុស្សប្រុស បង្ហាញនូវស្មារតីដាក់
ស្តែង អនុវត្ត ។

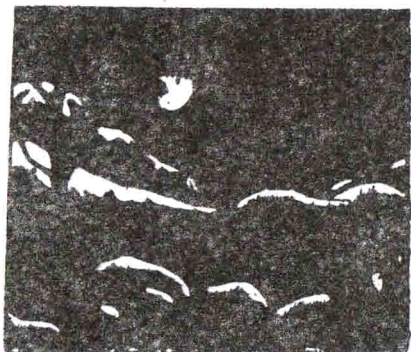
សម្លេងតូចពីរោះ ហើយលាន់ពូន្យាយ បង្ហាញនូវលក្ខណៈគួរ
ឲ្យស្រឡាញ់, បើចំពោះមនុស្សប្រុសវិញ បង្ហាញនូវស្មារតី
សប្បុរស ។

Le son de la voix correspond aux diverses
nuances du caractère chez l'homme ou
chez la femme.

La voix grave chez la femme révèle un caractè-
re masculin; chez l'homme un esprit
réalisé.

La voix douce et sonore indique un caractère
affectueux; chez l'homme, caractère
bienveillant.

ខែភ្លឺស្រអាប់, ទឹកកកភ្លឺស្រអាប់

នៅលើសមរក្ខមី មានតែស្រមោលពីរកម្រើកស្តុះស្តុះ

Une lune blafarde, une neige blanchâtre.

Au champ de bataille, il ne reste que deux

Silhouettes qui se meuvent

ចំណេះវិជ្ជា

UNE INSTRUCTION

- Une instruction profonde : ចំណេះវិជ្ជា ជ្រៅជ្រះ
- Une instruction solide : — មាំមួន
- Une instruction secondaire : — ធម្មរមសិក្សា
- Une instruction obligatoire : — បង្ខិតបង្ខំ
- Une instruction acquise : — ដែលប្រមូលយកបាន
- Une instruction religieuse : — ខាងសាសនា
- Une instruction post scolaire ចំណេះដែលចេះនៅសាលា
- Une instruction superficielle : — ត្រួស ៗ
- Une instruction populaire : — ប្រជាមាតិក

សិល្បៈដើម្បីរស់ឱ្យបានល្អ

L'ART DE MIEUX VIVRE

- ក្នុងមួយអាទិត្យត្រូវមានគំនិតល្អមួយ
- Ayez une idée par semaine.
- ក្នុងកិច្ចការវាត្រូវការមិនឈប់នូវគំនិតថ្មី
- Les affaires ont sans cesse besoin d'idées nouvelles.
- ត្រូវមានចរិតលោភលន់យោបល់
- = Prenez la manie d'avoir des idées.
- ត្រូវស្មោះត្រង់, បើមិត្តបោកប្រាស់, របៀបរបប, បក្សពួក មិត្តមិនអាចស្គាល់បាននូវការពិតទេ ។
- = Il faut être honnête. Si vous êtes rusé, compliqué, partial, vous ne pourrez jamais connaître la vérité.
- ត្រូវហាក់ចិត្តឱ្យមានការផ្តជ្ជាចិត្ត
- = Apprenez à prendre des décisions.
- ត្រូវអនុវត្តរាល់ថ្ងៃ នូវគំនិតមួយ
- = Mettez une idée en pratique chaque jour.

- ត្រូវរកតំលៃគាល់ក្នុងកូនសៀវភៅ ទូរគំនិតទាំងអស់របស់
មិត្តដែលរាមកម្តងបន្តិចៗ ឲ្យមិត្ត ។
- Notez sur un carnet vos idées au fur et à
mesure qu'elles vous viennent.
- កម្មវិធីនៃមនោគតិបូករួមនឹងគំនិតល្អ នោះហើយគឺជារូប-
មន្តនៃជ័យជំនះ ។
- Imagination plus initiative, telle est la
formule du Succès.
- មានមនោគតិល្អិតល្អ្លាតខ្លះ អាចទៅជាសំខាន់បាន បើ
គំនិតថែរក្សារាទុក ។
- Il n'existe pas de petite idée qui ne puisse
devenir intéressante si l'imagination le
soutient.
- បើមិត្តជាពាណិជ្ជករ មិត្តត្រូវពង្រីកមនោគតិ ដើម្បីឲ្យ
មានភ្ញៀវច្រើន ។
- Si vous êtes commerçant, déployez le plus
d'imagination possible pour élargir votre
clientèle.
- ជាធម្មតា ត្រូវពិចារណាឲ្យហ្មត់ចត់អំពីការយោសនានៅ
ក្នុងទស្សនាវដ្តី និង សារពត៌មាន ។
- Prenez l'habitude d'étudier attentivement
les annonces des magazines et des journaux.

— គំនិតយោសនាលក់របស់យ៉ាងល្អមួយ គឺគំនិតដែលវា
បង្កើតនូវការប្រៀបធៀបរវាងផលិតផល ដែលត្រូវសរ
សើរ និង សេចក្តីត្រូវការរបស់មនុស្ស ។

— Une idée publicitaire n'est bonne que si
elle crée un rapport entre le produit vanté
et un besoin humain.

— ភាគច្រើនវិបុលស គឺជាផ្ទាំងរូប បើចង់គោរពវិបុលសទាំង
នោះ គេមិនទៅឈរមើលជិតពេកទេ ។

— La plupart des héros sont comme certains
tableaux ; pour les estimer, il ne faut pas
les regarder de trop près.

— នៅក្នុងជីវិតមានប្រការដែលសំខាន់ជាងការសប្បាយរីក
រាយនឹងសម្ភារៈ, សំខាន់ជាងលុយកាក់, សំខាន់ជាងសុខភាព...
របស់នោះគឺ ការយកចិត្តទុកដាក់នឹងវិទ្យាសាស្ត្រ ។

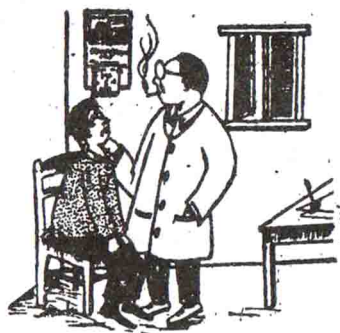
— Il y a au monde quelque chose qui vaut
mieux que les jouissances matérielles, mieux
que la fortune, mieux que la santé elle-même
c'est le dévouement à la science.

— មនុស្សល្ងង់ធ្វើឲ្យគេអផ្សុក, មនុស្សចូលចិត្តធ្វើគំរូគេ នាំ
ឲ្យគេទ្រាំមិនបាន ។

— Un sot n'est qu'ennuyeux; un pédant est
insupportable.

— គេមិនត្រូវប្រើពាក្យសំដីខ្ពស់ហួសពេក ជាជាងការធ្វើ
ជាក់ស្តែងទេ ។

— Il ne faut pas se servir des mots qui soient
plus grands que les choses.

នៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ

អ្នកជម្ងឺ : សូមលោកវេជ្ជបណ្ឌិតបង្ហាញមធ្យោបាយឲ្យបានអាយុ!

វេជ្ជបណ្ឌិត : តើមានចូលចិត្ត ស៊ីជីក ខ្មែម ឬ ទេ ?

អ្នកជម្ងឺ : បាទ ! ទេ !

វេជ្ជបណ្ឌិត : មានចូលចិត្តរាំអាបគ្នាទេ ?

អ្នកជម្ងឺ : បាទ ! ទេ !

វេជ្ជបណ្ឌិត : មានចូលចិត្តលេងសើចខ័លខូចទេ ?

អ្នកជម្ងឺ : បាទ ! ទេ !

វេជ្ជបណ្ឌិត : បើអ្វីចឹងអ្នកឯងចង់បានអាយុវែងរកខ្មោចអី ?

DANS UN CABINET MEDICAL

Le malade : Docteur, veuillez m'indiquer les moyens de longévité.

Docteur : Tu aimes la « dive bouteille » ?

Le malade : Non.

Docteur : La danse ?

Le malade : Non.

Docteur : Les filles ?

Le malade : Non.

Docteur : Pourquoi diantre veux tu vivre longtemps.

ជំ ណី ង

UNE NOUVELLE

- Une nouvelle attendue : ជំណឹង រង់ចាំ
- Une nouvelle attristante : — ព្រួយចិត្ត
- Une nouvelle étonnante : — ចំផ្លែក
- Une nouvelle inattendue : — មិនស្មានបានមុន
- Une nouvelle surprenante : — គួរឲ្យឆ្ងល់
- Une nouvelle sanglante : — យ៉ាងសម្លេង
- Une nouvelle tranquillisante : — គួរឲ្យត្រជាក់ចិត្ត
- Une nouvelle consternante : — ធ្វើឲ្យភ្ញាក់ផ្អើល
- Une nouvelle pétrifiante : — ធ្វើឲ្យត្រឡប់
- Une nouvelle bouleversante : — ធ្វើឲ្យជ្រុលច្របល់
- Une nouvelle rassurante : — ស្ងប់ស្ងៀម
- Une nouvelle colportée : — ផ្សាយទៅគ្រប់កន្លែង
- Une nouvelle encourageante : — ជំរុញជំនះ
- Une nouvelle authentique : — ជាផ្លូវការ

ពាក្យប្រើក្នុងទស្សនវិជ្ជា

TERMINOLOGIE PHILOSOPHIQUE

- Patriotisme : ស្នេហាជាតិនិយម
- imagination : មនោគតិ
- Encyclopédistes : ក្រុមវិជ្ជាសមោធាន
- Fétichisme : សរណវត្ថុនិយម
- Noumène, phénomène: អង្គភាព, បាតុភូតិ
- Ontologie : ប្រាណវិទ្យា
- Agnosticisme : លទ្ធិយល់ថា : មនុស្សមិនអាចយល់បាននូវអារម្មកំបាំង ។
- Transformisme : រូបបដិវត្តនិយម
- Dialectique : វិចារណវិទ្យា
- Dialectique de la nature : វិចារណវិទ្យានៃធម្មជាតិ
- instrumentalisme : ឧបករណនិយម
- Communisme : រួមសម្បទនិយម

- Vérité** : ការពិត
- Vérité concrète** : ការពិត ជាក់ស្តែង
- Vérité objective** : ការពិតជាសត្យានុមតិ
- Vérité absolue et vérité relative** : ការពិតដាច់ខាតនឹងការពិតដោយ
: ប្រៀបធៀប
- Vérité relative** : ការពិតដោយប្រៀបធៀប
- Vérité éternelles** : ការពិតជាស្ថាពរ
- Individu dans l'histoire** : ឯកត្តភូតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ
- Révolution culturelle** : បដិវត្តន៍វប្បធម៌
- Révolution socialiste, prolétarienne** : បដិវត្តន៍សង្គមនិយម
: អធន
- Réformisme** : កែប្រែនិយម ល្ខោនបាសាក់និយម
(ក្រុម)
- Sensualisme** : វេទនារម្មណ៍និយម
- Qualité et quantité** : គុណភាព និង បរិមាណ
- Eclectique, Eclectisme** : ជ្រើសរើសនិយម (រើសរកល្អ)
- Intégrisme** : បូរណនិយម
- Matérialisme dialectique et matérialisme historique** : សម្ភារៈនិយម វិចារណវិទ្យា
: និងសម្ភារៈនិយម
: ប្រវត្តិសាស្ត្រ

Matérialisme et empiriocritisme	: សម្ភារៈទិទៀន ពិសោធនិយម
Impérialisme	: ចក្រព័ត្រិនិយម
Anarchisme	: លទ្ធិអានាធិបតេយ្យ
Socialisme utopique	: សង្គមនិយមយល់សម្តី (ហួសវិស័យ)
Sujet et objet	: ប្រធាន នឹង កម្មវត្ថុ
Racisme	: សាសន៍និយម
Dictature du prolétariat	: សម្បូណិអាជ្ញាសិទ្ធិអធិបតេយ្យ
Démocratie	: ប្រជាធិបតេយ្យ
Démocratie populaire	: ប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិត
Nationalisme	: ជាតិនិយម
Populisme	: វាស្ត្រនិយម
Nominalisme	: កិត្តិយសនិយម
Spiritualisme	: ខួរក្បាលនិយម
Rationalisme	: ហេតុផលនិយម
Energétisme	: ថាមពលនិយម
Analyse et synthèse	: វិភាគ នឹង សំយោគ
Critique et autocritique	: ទិទៀន នឹង ទិទៀនខ្លួនឯង
Criticisme	: ទ្រឹស្តីទិទៀន (ទ្រឹស្តី)
Amoralisme	: វិចារិយានិយម

Irrationnel	: មិនសមហេតុផល
Panlogisme	: សមហេតុនិយម
Panthéisme	: អាទិទេពនិយម
Féodalisme	: សក្តិភូមិ (លទ្ធិ)
Négation de la négation	: ផ្ទុយនៃការផ្ទុយ
Anthropologisme	: តម្លៃមនុស្សនិយម (លទ្ធិ)
Personnalisme	: បុគ្គលិក លក្ខណៈនិយម
Humanisme	: មនុស្សធម៌ មនុស្សនិយម
Anthropomorphisme	: មាឌមនុស្សនិយម (ទស្សនៈ)
Anthropocentrisme	: មនុស្សគឺជាមជ្ឈដ្ឋាន (ទ្រឹស្តី)
Causalité	: កម្មផល (ទ្រឹស្តី)
Théori de la connaissance, gnoséologie	: ទ្រឹស្តីនៃការដឹង; ញាណ
Movisme	: ឯកនិយម (ទ្រឹស្តី)
Monothéisme	: ទេវនិយម
Objectif	: សត្យានុមតិ (សត្យាគតិ)
Objectivisme bourgeois	: សត្យានុមតិនាយមុន
Objet	: សត្យារូប
Concept	: បុព្វទស្សនៈ
Conceptualisme	: ទស្សនៈទ្រឹស្តី

Universaux	: ទស្សនៈទូទៅ
Utopie, utopisme	: យល់សប្តិ យល់សប្តិនិយម
Discretion, discontinuité	
Discontinu et continu	:
Phénoménologie	: បាតុភូតសាស្ត្រ
Phénoménalisme	: ទ្រឹស្តីនៃបាតុភូតិ
Réalité objective	: បច្ចុប្បន្នភាព សក្យានុរូប
Réalisme socialiste	: ការជាក់ស្តែងនៃពួកសង្គមនិយម
Scepticisme	: សង្ស័យនិយម (ទ្រឹស្តី)
Vitalisme	: ពលចលនា (ទ្រឹស្តី)
Occultisme	: ថ្កិននិយម
Nihilisme	: សូន្យនិយម
Théisme	: ទេវធរមាននិយម
Volontarisme	: សុវត្ថន្តនិយម
Patriotisme	: បិតុភូមិនិយម
Superstructure	: មូលគ្រឹះ
Empirisme	: ពិសោធនិយម
Empiriomonisme	: មានតែពិសោធនិយម
Empiircriticisme	: ពិសោធនិយមទៀន (ទ្រឹស្តី)
Empiriosymbolisme	: ពិសោធនិយមប្រូបនិយម

- Sociologie : សង្គមវិទ្យា
- Socialisme utopique : សង្គមនិយមយល់សប្តិ (ហួសហេតុ)
- Probabilité : អាចពិតប្រាកដ
- Théorie des probabilité ទ្រឹស្តីនៃការអាចពិតប្រាកដ
- Hylozoïsme : វត្ថុចលនា < ទ្រឹស្តី >
- Animisme : សម្ភារៈសក្តិសិទ្ធិ « ទ្រឹស្តី »
- « Chose en soi » et « chose pour nous » : « វត្ថុដោយខ្លួនវា » និង « វត្ថុសម្រាប់យើង » ។
- Utilitarisme : ចំណេញនិយម
- Altruisme : បរទត្តភាព « លទ្ធិ »
- Anarchisme : អានាធិបតេយ្យនិយម « លទ្ធិ »
- Indéterminisme : គ្មានសន្និដ្ឋាន « ទ្រឹស្តី »
- Infini et fini : អវសាន និង វសាន
- Philosophie de la nature ទស្សនៈវិជ្ជានៃធម្មជាតិ
- Philosophie de l'«inté- ទស្សនៈវិជ្ជា នៃ
- grité » : សម្បុណភាព
- Scolastique : ទស្សនៈវិជ្ជាគម្ពីរសៀវភៅ
- Philosophie sémantique: ទស្សនៈវិជ្ជាន័យនិយម
- Médiation : មជ្ឈដ្ឋានអាព្យាត្រិក្យ
- Intuition : ការដឹងដោយឯង ។; ដឹងមិនបាច់ពិចារណា

Intuitionisme	: ទ្រឹស្តីនៃការដឹងដោយឯងៗ
Temps et espace	ពេលវេលានិងអាកាសវេហារ
Déduction	: គិតចេញ
Raisonnement	ការគិត, ការពិចារណា
Interaction	: ឥទ្ធិពលទៅវិញទៅមក
Syllogisme	: យូរា ៣ បែប « គក្កវិជ្ជា »
Triade	: វិធី ៣ បែប
Intelligille	: ចិត្តគំនិត
Métaphysique	: បរមគ្គវិទ្យា
Existentialisme	: ធរមាននិយម
Parallélisme	: ភាពទន្ទឹមៗ គ្នា
Induction et déduction:	ការសន្និដ្ឋាននឹងការគិតចេញ
Internationalisme pro-	អន្តរជាតិនិយម
létarien	: អធន
Patriarcat	: បិត្តយាតា
Méthodologie	: វិធីសាស្ត្រ
Idées innées	: ទស្សនៈព័កំណើត (យល់ព័កំណើត)
Conception idéaliste	ទស្សនៈគំនិតនិយម នៃ
de l'histoire	: ប្រវត្តិសាស្ត្រ
Conception matérialiste-	ទស្សនៈសម្ភារនិយម នៃ.

- de l'histoire : ប្រវត្តិសាស្ត្រ
- Conception du monde : មន្សីសាស្ត្រ
- Fascisme : ប្រវត្តន៍និយម យោធាយោ
- Apriorie : មុនការពិសោធន៍
- Entendement : កម្មវិធីបញ្ជា
- Sophistique : លក្ខណៈបំភាន់
- Sophistes : ទ្រឹស្តីបំភាន់
- Esthétique : សោភ័ណវិទ្យា
- Téléologie : ទ្រឹស្តីនៃផលរួម
- Contradictions antagoniques et contradiction non antagonique : ការផ្ទុយប្រឆាំងគ្នា និង ការផ្ទុយមិនប្រឆាំងគ្នា
- Matriarcat : របបមាតុយាតា
- Théorie : ទ្រឹស្តី
- Théorie et pratique : ទ្រឹស្តីនិងការអនុវត្ត
- Analogie : ការដូចគ្នា, ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា
- Logique formelle : តក្កសាស្ត្ររូបភាព
- Logique : តក្កវិទ្យា
- Historique et logique : ប្រវត្តិសាស្ត្រ និង តក្កសាស្ត្រ
- Solipsisme : គំនិតនិយមហួសហេតុ «លទ្ធិ»
- Idéalisme : គំនិតនិយម

- Idéalisme subjectif** : គំនិតនិយមអត្តនោមកិ ទ្រឹស្តី
- Idéalisme « objectif »** : គំនិតនិយមសក្យានុមតិ សក្យានុគតិ
- Matérialisme** : សម្ភារៈនិយម « លទ្ធិ »
- Matérialisme dialectique** សម្ភារៈ និយម វិចារណវិទ្យា
- Matérialisme historique** សម្ភារៈនិយមប្រវត្តិសាស្ត្រ លទ្ធិ
- Matérialisme Métaphysique** សម្ភារៈ និយមបរមត្ថវិទ្យា
- Matérialisme vulgaire** : សម្ភារៈនិយមធម្មតា សាមញ្ញ
- Matérialisme philosophique** សម្ភារៈនិយមទស្សនវិទ្យា
- Préformisme** : មានមុនរួចទៅហើយ
- Pluralisme** : ពហុវចននិយម
- Impérialisme** : ចក្រព័ត្រនិយម
- Postulat** : វិធីគិតទុកជាមុន
- Fatalisme** : ព្រេងសំណាងនិយម
- Monade** : ឯកភាគនិយម
- Entendement et raison** : កម្លាំងបញ្ញា នឹង ការត្រិះរិះ
- Classes (sociales)** : វណ្ណៈ , « ជាន់ថ្នាក់ »
- Classe « en soi » et classe « pour soi »** វណ្ណៈ

កាសិក

វត្ថុទាំងអស់ដែលភ្លឺ មិនមែនសុទ្ធតែមាសទេ ។

Tout ce qui brille n'est pas Or.

លុយកាក់អាចធ្វើអ្វីបានទាំងអស់ ។

La clef d'or ouvre toutes les portes.

សូរឲ្យតិចជាងឲ្យខ្លីច្រើនហើយមិនសង ។

Donne un shilling plutôt que de prêter.

របស់បានដោយអយុត្តិធម៌ វាមិនចំរើនទេ ។

Bien mal acquis ne profite jamais.

មនុស្សម្នាក់ៗ វាមានការជំនាញផ្សេងៗ ។

Chacun son métier,

នៅក្នុងការងារទើបគេដឹងថាជាងពូកែ ។

A l'œuvre on connaît l'artisan.

បើសាបស្រូវ គេច្រូតបានស្រូវ ។

On récolte ce qu'on a semé.

ស្មៅអាក្រក់ដុះច្រើនណាស់ ។

Mauvais herlie pousse toujours.

គ្មានក្បាបណា ដែលគ្មានបន្ទាត់នោះទេ ។

Point de rose sans épines.

ជួយខ្លួនឯងសិន ទើបទេព្ទជួយក្រោយ ។

Aide-toi le ciel t'aidera.

ធ្វើឆ្អែចចក ត្រូវមានកន្ទុយ ។

Quand on parle du loup, on en voit la queue.

ជួនកាលអកចង្កូល ក៏ល្អដែរ ។

A quelque chose le malheur est bon.

ឆ្មាត្រូវទឹកក្តៅ ខ្លាចទឹកត្រជាក់ ។

Chat échaudé craint l'eau froide.

សើចនឹងគេ គេនឹងសើចវិញ ។

Rira bien qui rira le demain.

ការនៅទំនេរជាម្តាយ នៃ កំហុសទាំងអស់ ។

L'oisiveté est la mère de tous les vices.

ស្រឡាញ់កូនត្រូវវាយដេរ ស្តាប់កូនត្រូវផ្តួមល្អម ។

Qui aime bien, châtie bien

ត្រួយ៉ាងម៉េច, សិស្សអីចុង ។

Tel maitre. tel valet.

ចង្ក្រានឆ្នាំងយើងវាគ្រាន់ជាង ។

Rien ne vaut le foyer.

ផ្ទះអ្នកណាអ្នកនោះដឹង ។

Comme on fait son lit, on se couche.

រើផ្ទះ ៣ ដង ដូចភ្លើងនេះផ្ទះ

Trois déménagements valent un incendie.

តែយួន គឺឆ្ងាញ់

L'appétie est le meilleur condiment.

ត្រចៀកស្តាប់មិនឮទេ កាលណាយួនបាយ

Ventre affamé n'a pas d'oreilles.

ស៊ីបានដឹងថាឆ្ងាញ់

L'appétie vient en mangeant.

មានតិចជាជាងគ្មាន

Mieux vaut peu que rien.

អ្នកណាស្រឡាញ់ខ្ញុំ ស្រឡាញ់ទាំងឆ្កែខ្ញុំផង

Qui aime doit aimer mon chien.

មនុស្សស្លាប់គ្មានតម្លៃប៉ុនឆ្កែនៅរស់ទេ

Un homme mort ne vaut pas un chien en vie.

ពស់ស្លាប់អស់ពីស

Morte la tête mort le venin.

ពេលយប់ ផ្ទះស្លឹក ដូចគ្នាផ្ទះថ្ម

La nuit, les chats sont gris.

កុំដាក់នង្គ័លពីមុខគោ

Il ne faut pas mettre la charrue devant les bœufs.

គេមិនអាចបង្ខំលាឲ្យដឹកទឹក កាលណាវាមិនស្រេកនោះទេ

On ne peut pas faire boire un âne qui n'a pas soif.

ក្ដាមនៅស្រែណាវាកាត់ស្រែនោះ

Bon chien chasse de race.

កំពឹសនៅក្នុងផ្ទះ គ្រាន់ជាងបង្កង់នៅក្នុងបឹង

Un tiens vaut mieux que deux tu l'aura.

មនុស្សត្រូវគ្នា គឺដូចគ្នា

Qui se ressemble, s'assemble.

ជិតមនុស្សចេះវាចេះ, ជិតមនុស្សល្ងង់វាល្ងង់

La caque sent toujours le hareng.

ពត់បូស្សិទាន់វានៅខ្លី

Il faut battre le fer quand il est chaud.

មនុស្សម្នាក់ៗ ចិត្តដោយខ្លួន

Chacun son goût.

ក្រមិនមែនជាកំហុសរបស់មនុស្សទេ

Pauvreté n'est pas vice.

សុខចិត្តក្រ គឺសង្ឃឹមមាន

Contentement passe richesse.

សាមគ្គីជាកម្លាំង

L'union fait la force.

ពាក្យអាក្រក់ ឮឆ្ងាយ

Le mal va mille lieues.

កូនឮកែវជាងផ្ទះ គឺគ្រួសារមានភ័ព

L'indigo sorti de l'indigotier est plus bleu que celui-ci.

មិនទាន់បានជួបគ្នាផង ទៅជាព្រួយចិត្តបែកបាក់
Se rencontrer est le commencement de la
séparation.

មនុស្សក្រី កូន ច្រើន
Les pauvres ont beaucoup d'enfants.

មានចេះតែមានថែម, ក្រីចេះតែថែមកូន
Les riches se font de plus en plus riches, les
pauvres font des enfants

ធ្វើគុណបានទោស
Qui oblige fait des ingrats.

ធ្វើគុណឲ្យមនុស្សមិលគុណ គឺបានទោស
Obliger un ingrat, c'est acheté la haine.

គឺជាមនុស្សខ្លីលដែលធ្វើការតែថ្ងៃបុណ្យ
C'est un paresseux qui travaille un jour de
fête.

គេស្គាល់មិត្តល្អនៅក្នុងគ្រាត្រូវ
Au besoin on connaît l'ami.

សូម្បីតែទ្រព្យ ក៏ត្រូវការលុយដែរ
L'argent brille plus qu'Amida

កាលឈឺយកដំរីទោបន់ ដល់គ្រាន់យកពងមាន់ទៅថ្ងាម
Le roi des enfers a un air féroce.

កំភ្លាញស្ងាប់ពីព្រោះមាត់
La bouche est la porte d'entrée de toutes
les misères.

តាំងចិត្តឲ្យនឹង អ្វីក៏បានដែរ

Tout vient à point, qui sait attendre.

តូងតាងដេកផ្លូវ

Plus on se presse, moins on avance.

ចង់បានផ្លែស្លឹក្រូចផាំដើម

Il faut semer pour recueillir.

ពេលស្លាប់ អ្នកណាក៏ដូចតែគ្នាដែរ

Tout le monde est également mortel.

ខំបំភ្លេចអ្នកណាមួយ គឺនឹកអ្នកនោះ

Qui songe à oublier, se souvient.

ពងពស់ញាស់មកពស់, ពងមាន់ញាស់មកមាន់

Les aubergines ne poussent par sur les vrilles de melon.

ស្នេហាគឺទុក្ខព្រួយ

Tout désir sensuel est une source de douleur et un obstacle à l'illumination.

កុំស្មានថាចិត្តគេ ដូចចិត្តយើង

Il ne faut pas mesurer les autres à son aune.

ដេញឈើប៊ុំដាក់ត្រចៀកគោ

C'est jeter des perles à un porc.

របស់អាក្រក់លក់ថោក

Bon marche ruine.

ពេលវេលា គឺប្រាក់

Le temps c'est de l'argent.

ដេកពីព្រលប់, ងើបពីព្រលឹម

Couché tôt, levé tôt.

បានថ្មីចោលចាស់

Un clou chasse l'autre.

គ្មានកន្លែងណាគ្រាន់ជាងកន្លែងយើងទេ

Où peut-on être mieux que chez soi.

អោបច្រើនពេក វាមិនជុំទេ

Qui trop embrasse mal étreint.

និយាយច្រើន គេមិនខ្លាច

Beaucoup de bruit pour rien.

ចិត្តល្អគ្រាន់ជាងខោអាវល្អ

Un bon cœur vaut mieux que de beaux vêtements.

មីៈៗកេះផ្ទាំងបាយធ្លុះ

Plus fait douceur que violence.

ជិតភ្លើងវាភ្លឺ ជិតធ្យូងវាប្រឡាក់

Dis-moi qui tu hantes, je te dirai qui tu es.

មនុស្សអន់ច្រើនអួត, មនុស្សខ្សោយច្រើនធ្វើខ្លាំង

C'est vaniteux d'être ignorant.

ឲ្យដល់អ្នកក្រ គឺឲ្យព្រះខ្ចី

Qui donne aux pauvre, prête à Dieu.

ស្រែកឲ្យឡាពេញភូមិ ។

Faire le diable à quatre.

ក្រលំហែៀ

Tirer le diable par la queue.

ចង់ស៊ីស្រក់ទឹកមាត់

Cela fait venir l'eau à la bouche.

អស់ខឹង

Mettre de l'eau dans son vin.

នាងភីស្មាកៀង ស៊ីរះទាំងសង្វាង

Nager entre deux eaux.

ធ្វើបុណ្យធ្វើទានឲ្យអ្នកមាន

Porter de l'eau à la rivière.

មនុស្សគួរឲ្យខ្លាច គឺមនុស្សម៉ឺះ។

Il n'est pire eau que l'eau qui dort.

មនុស្សមានកាន់តែមានថែម

L'eau va toujours à la rivière.

ចុះទឹកក្រពើ ឡើងលើខ្លា

Etre entre deux feu.

គយដេក កុំកេះគយឲ្យអង្ករ

Il ne faut pas réveiller le chat qui dort.

ខូចពីឥតកម្លាយ វាសាយដល់កូន

Bon chien chasse de race.

លំបាកវេទនាហើយរស់ ល្អជាងមានអំណាចហើយស្លាប់

Chien en vie vaut mieux que lion mort.

និយាយស្តីស្មោះត្រង់

Avoir le cœur à la bouche.

ភ្នែកឆ្ងាយណាយចិត្ត

Point des yeux loin du cœur.

មនុស្សមាត់អាក្រក់ ច្រើនតែចិត្តល្អ

Mauvaise tête et bon cœur.

មានពេលខ្លះ យើងនិយាយផ្សេងពីចិត្តយើង ។

La langue est le témoin le plus faux de cœur.

មនុស្សម្នាក់ៗគិតតែខ្លួនឯង, អាទិទេពគិតឲ្យមនុស្សទាំង

អស់គ្នា

Chacun pour soi et Dieu pour tous.

សំណូមពររាស្ត្រគឺសំណូមពរព្រះ

La voix du peuple est la voix de Dieu.

ប្រាក់កាសគឺជាឆ្អឹងសរសៃនៃសង្គ្រាម

L'argent est le nerf de la guerre.

គ្មានលុយ, គ្មានអ្នកបំរើ

Point d'argent, point de suisse.

មិត្តដោយសាលុយមានច្រើន ដូចសត្វត្រចៀកកាំទំនៅដំ

បូលផ្ទះ

L'ami par intérêt est une hirondelle sur les toits.

គិតលុយត្រឹមត្រូវ មានមិត្តភក្តិល្អ ។

Les bons comptes font les bons amis.

ទិញឥវ៉ាន់មិនព្រមពិនិត្យមើល (ត្រូវគេបោក) ។

Acheter chat en poche.

បំភ្លឺភាពដូចផ្កានឹងផ្កា

Ils sont amis comme chien et chat.

ផ្កាមិននៅកណ្តុរឡើងរាជ

Absent le chat, les souris dansent.

ចេះឯងគោរងរមែងចេះគេ

A bon chat bon rat.

គ្មានភ្លើងណា ដែលគ្មានផ្សែងនោះទេ

Il n'y a point de feu sans fumée.

ភ្លើងលាងស្អាតទាំងអស់ ការក្រខ្ទិចក្រខ្ទាក់

Le feu purifie tout.

ត្រូវសន្សំសំចៃ

Il faut faire feu qui dure.

បួន់អំណាចរបស់គេ

Couper à quelqu'un l'herbe sous le pied.

ស៊ីមុនសងក្រោយ

Manger son blé en herbe.

របរណាដែលមានមនុស្សធ្វើច្រើនវាមិនចំណេញទេ

A chemin battu, il ne croit point d'herbe.

ថ្ងៃដែលកន្លងផុតទៅហើយវាមិនដូចគ្នាទេ

Les jours se suivent et ne se ressemblent pas.

រឿងវែងនាំឲ្យថ្ងៃវាខ្លី

Les longs propos font les courts jours.

ភ្នំពេញគេមិនមែនធ្វើតែមួយថ្ងៃបានទេ

«ត្រូវព្យាយាមយូរអង្វែង»

Phnom-Penh n'a pas été fait en un jour.

យកពងមាន់ទៅធ្វើនឹងក្អែក

Enfermer le loup dans la bergerie.

កំពុងតែនិយាយពីអ្នកណា. អ្នកនោះស្រាប់តែមកដល់

En parlant du loup on en voit la queue.

រស់ក្នុងនាទីដែលមានគ្រោះថ្នាក់

Tenir le loup par les oreilles.

មានពេលខ្លះ យើងធ្វើនូវអំពើដែលយើងមិនចង់ធ្វើ

La faim chasse le loup hors du bois.

ចចកវាមិនស៊ីគ្នាទេ

Les loups ne se mangent pas entre.eux.

ពេលវេលាផ្សេង; ទម្លាប់ក៏ផ្សេង

Autre temps, autre mœurs.

ពេលវេលាគឺជាចៅហ្វាយធំ

Le temps est un grand maitre.

អ្នកណាមានពេលវេលាគឺមានរស់

Qui a temps, a vie.

មនុស្សពូកែមិនបាច់ប្រដាប់ប្រដាល្អទេ

A vaillant homme, courte épée.

តម្លៃដីស្រែវាអាស្រ័យនឹងមនុស្សភ្នំ

Tant vaut l'homme, tant vaut la terre.

ខ្ញុំមិនទទួលដឹងពួកវារឿងនេះទេ

Je m'en lave les mains.

លេងដៃគឺជាការលេងរបស់អ្នកថោកទាប

Jeu de mains, jeu de vilains.

ដេកលក់យ៉ាងស្រួល

Dormir sur les deux oreilles.

គេនិយាយច្រើនពីបងក្នុងពេលដែលបងមិននៅ

Les oreilles doivent vous avoir tinté.

ត្រូវគេមូលស្លឹកត្រចៀក

Se faire tirer l'oreille.

ឈរទន្ទឹងចាំចង់បាក់ជើង

Faire le pied de grue.

ផ្កាញ់ផ្កាលមនុស្សម្នាក់ « ផ្កាញ់ផ្កាល់ »

Mettre quelqu'un au pied du mur.

រឿងមួយបានការពីរ

Faire d'une pierre deux coups

ភាសិតផ្សេងៗ

- គុណសម្បត្តិដែលមិត្តត្រូវមានខានមិនបានគឺ: នឹងន; ប្រយ័ត្ន
ប្រយែង; ទន់ភ្លន់និងរៀងវៃ ។

- មិត្តត្រូវខំធ្វើខ្លួនឲ្យសប្បាយរីករាយ ពិសេសនៅពេលដែល
មិត្តលែងនិយាយទាក់ទងជាមួយភ្ញៀវ ។

- សុភមង្គលរបស់មិត្ត មួយភាគធំអាស្រ័យមិត្តធ្វើឲ្យមាន; ទើប
មិត្តយល់ថាខ្លួនមិត្តជាទុក្ខវេទនា នោះគឺមិត្តយល់ថាឆាកជីវិតសំរាប់
តែទុក្ខវេទនា ។ ផ្ទុយទៅវិញអ្នកមានសុខដ្ឋិនិយម ច្រើនសើច
សប្បាយ, ច្រើនរីករាយ, អ្នកនោះយល់ថាឆាកជីវិត គឺ សំរាប់
តែសប្បាយរីករាយ ។

= ពេលមានទុក្ខព្រួយខ្លាំង ព្រោះមានអ្នកមានគុណស្លាប់ ឬ
ព្រោះបែកបាក់ពីអ្នកដែលជាទីស្រឡាញ់ ឬ ព្រោះពីការធ្វើផ្សេង
ទៀតនោះ មិត្តគួរខ្ពុសព្រលឹងជូនព្រះអាទិទេព ដើម្បីសម្រេច
បានខ្លះនូវទុក្ខព្រួយនោះ ។

- ក្នុងចំណោមទុក្ខព្រួយទាំងអស់ មានតែទុក្ខព្រួយចំពោះការស្លាប់របស់អ្នកដ៏មានគុណ ឬ អ្នកជាទីស្រឡាញ់នោះទេ ដែលខ្លោចផ្សាបំផុត ។

- ការកំសាកបំផុតរបស់មនុស្ស គឺការឈប់ធ្វើសកម្មភាពនៅពេលជួបប្រទះឧបសគ្គ ។ មិនប្រឹងតស៊ូធ្វើទៅទៀតដោយយល់ថាខ្លួនអស់ផ្លូវហើយ ។

- បេះដូងរបស់មិត្ត មិត្តមានសិទ្ធិប្រគល់ជូនចំពោះមនុស្សម្នាក់ដោយឡែក ក្នុងរយៈកាលជូនចំពោះសង្គមនោះ ។

- ទោះបីមានគេស្រឡាញ់រាប់អានមិត្តច្រើន, ទោះបីមានគេជឿទុកចិត្តមិត្តច្រើន ទោះបីគាប់ជូនពេលឱកាសល្អហុចឲ្យក៏ដោយ សូមមិត្តកុំអះអាងថាការងារមិត្តសុទ្ធតែបានសម្រេចផលដូចបំណង។ បិត្តគួររង់ចាំពេលវេលាល្អ ពិនិត្យឲ្យល្អិត ស្តាប់អង្គុលមនុស្សឲ្យស្គាល់ច្បាស់ នោះទើបការងារមិត្ត សោះនឹងកើតវិប្បដិសារីថ្ងៃក្រោយ ។

- គេខ្លាចបំផុតតែមនុស្សខ្លាច ខ្លាចគេដឹងការខ្លួន ខ្លាចគេធ្វើបាបខ្លួន ខ្លាចគេរកចាប់ខ្លួន ខ្លាចរហូតអត់ធ្វើបានការអ្វីទាំងអស់ ។

ឃើញគេរាប់អានខ្លួនយ៉ាងណាក៏ទាក់ ឃើញគេចូលចិត្តខ្លួននោះមិត្តកុំឆាប់ទុកចិត្តគេពេក ព្រោះធម្មតាមនុស្សរបៀបនេះសេព

គប់នឹងមិត្តពុំបានយូរទេ ។

— បាត់មុខអ្នកជាទីស្រឡាញ់ ហួតមិនអាចត្រឡប់មកវិញនោះ មិត្តឈឺចិត្តខ្លោចផ្សាឥតមានអ្វីប្រៀប នឹងឃើញខ្លួនមិត្តជីវិតកោអនា ថោ មិត្តនឹងថប់ដង្ហើមស្លាប់ថ្ងៃណាមួយពុំខាន ។

— រស់នៅក្នុងលោក កុំចង្អៀតចង្អល់ចិត្តពេក ពីព្រោះអ្នក ចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ពុំសូវមានមនោសញ្ចេតនាចំពោះអ្នកនៅជុំវិញ ខ្លួនឯងទេ ហើយក៏ពុំសូវមានអ្នកណាស្ម័គ្រសមាគមជាមួយខ្លួនដែរ។

— រស់នៅក្នុងលោក កុំធុញទ្រាន់និងការលំបាក កុំអស់សង្ឃឹម និងនាករជីវិត, កុំរុញរាចំពោះមុខឧបសគ្គ, គ្រប់ពេលវេលា ត្រូវ តាំងចិត្តក្លាហាន អង់អាចស្វិតស្វាញជានិច្ច ទើបឃើញជីវិតមាន តម្លៃកាត់ថ្ងៃមិនបាន ។

— ក្នុងនាករជីវិត, មានការខ្វះមិត្តត្រូវខាំមាត់អត់ធន់រហូត, ទោះ បីការនោះជាមេត្រមិត្តរួងដល់ខ្លួនក្នុងអំឡុងមិត្តក៏ដោយ ។ ពីព្រោះ ការនោះបើមិត្តបញ្ចេញ គឺ មិត្តជាអត្តយាតករប៉ុណ្ណោះ ។

— ក្នុងនាករជីវិត សូមមិត្តស្មោះត្រង់ កុំមានគំនិតបោកប្រវ័ញ្ចន៍ គេ ត្រឹមត្រូវជាមួយគេចុះ បើមានអ្នកចិត្តអាក្រក់បោកប្រវ័ញ្ចន៍ មិត្ត ក៏គង់មានអ្នកចិត្តល្អជួយមិត្តមិនខាន ។

— បើមានគេសួរខ្ញុំថា តើអ្នកស្រឡាញ់អ្នកណាជាងគេក្នុង

លោក នោះខ្ញុំឆ្លើយថាខ្ញុំស្រឡាញ់មេខ្ញុំជាងគេ ។

— ខ្លួនក្បាលមានតែមួយកំបង់ដៃប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែហ៊ានគិតហ៊ានធ្វើនូវអំពើមហាសង្ឃឹម ដោយមិនបាច់ខ្ចីពីងដល់ព្រះអាទិទេពឡើយ

— មិត្តធ្វើអំពើល្អជាប្រយោជន៍ដល់សង្គម សូមមិត្តចេះតែធ្វើតទៅទៀតចុះដោយសេចក្តីស្ងៀមស្ងាត់មិនបាច់ថ្លែងទេ រួចថ្ងៃក្រោយសង្គមគង់តែដឹងទេអំពើរបស់មិត្តនោះ ។

— រស់នៅក្នុងលោក មិត្តសំអាងលើសេចក្តីសុច្ឆរិតរបស់មិត្តសំអាងលើអំពើល្អរបស់មិត្ត សំអាងលើស្មារតីយុត្តិធម៌របស់មិត្ត នោះមិត្តគ្មានខ្លាចសត្រូវណាទាំងអស់ ។

— ក្នុងការរស់នៅក្នុងសង្គម តាមកាលៈទេសៈខ្លះមិត្តកុំចងគំនុំគំនូន កុំព្យាបាទសងសឹក ពីព្រោះអំពើអាក្រក់របស់គេ ចំពោះមកលើមិត្តជួនកាលទោជាកត្តាសំខាន់ផ្តល់ផល ប្រយោជន៍ឲ្យមិត្តវិញទេ

— មិត្តត្រូវធ្វើខ្លួនឲ្យទៅជាមនុស្សសន្សំសំចៃ ប៉ុន្តែក៏ព្រោះតែសន្សំសំចៃ ហើយទុកឲ្យខូចការងារធំ ខូចការងារមានប្រយោជន៍ដល់ខ្លួននឹងសង្គមនោះ ។

— ការណាដែលមិត្តមិនដឹង សូមកុំធ្វើដឹងកុំថាគេខុស សូមមិត្តទុកពេលពិនិត្យម៉ឺងចត់សិន, ជួនកាលមិត្តពិនិត្យម៉ឺងចត់ហើយនៅតែមិនដឹងទៀត ពីព្រោះសមត្ថភាពមិត្តដឹងមិនដល់ ។

- ទោះបីជួបការលំបាកនិងគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងណាក៏ដោយ សូម
មិត្តរក្សាអាកប្បកិរិយានឹងឆឹងនិងហ្មត់ចត់ឲ្យបាន ។

- មិត្តបានរៀបចំពាក្យសំដីជាច្រើន សម្រាប់និយាយជាមួយ
អ្នកដែលមិត្តត្រូវជួប ប៉ុន្តែដល់ពេលជួបឧកាសមិនហុចឲ្យមិត្តនិយាយ
បានអស់ នោះសូមមិត្តកុំបង្ខំនិយាយដើម្បីបង្អស់ពាក្យមិត្តឡើយ ។
បើមិត្តធ្វើដូច្នោះបាននោះមិត្តនឹងទៅជាអ្នកមានសមត្ថភាពអាចធ្វើការ
ធំបាន ។

- សូមមិត្តរក្សាទុកឲ្យបាន នូវស្មារតីភ្នំហាន នឹងន រៀងរៃ
អាកប្បកិរិយារីករាយស្រស់ស្រាយ និងប្តូរផ្តាច់ ។

- សូមមិត្តនិយមប្រើសណ្តាតនិងស្លាបប៉ាកការរបស់មិត្ត ឲ្យមាន
ប្រយោជន៍ដល់សង្គមនិងខ្លួនឯងជានិច្ច ។

- មានការពិរដែលមិត្តត្រូវជៀសវាងឲ្យបាន គឺការដណ្តើមនិ-
យាយកាត់ពាក្យសំដីគេ និងការនិយាយពីរឿងអាក្រក់គេ ។

- មនុស្សដែលចូលចិត្តដណ្តើមនិយាយតែឯង ឬនិយាយច្រើន
ហួសពីគេចង់ដឹង មនុស្សគុននោះសម្បូរដូចស្មៅ ។

- ពេលសរសេរក៏ដូចពេលនិយាយដែរ មិត្តត្រូវរិះគិតឲ្យហ្មត់ចត់
ថ្លឹងភាគថ្លឹងផល កាលៈទេសៈអនុញ្ញាតឲ្យសរសេរឲ្យនិយាយឬទេ?

- បើមិត្តចង់ធ្វើជាយុទ្ធជនម្នាក់ប្រកបដោយសច្ចៈ សូមមិត្តសំអាត

ឲ្យអស់កំហុស កំលាក់លៀមនៅកំហុសឲ្យសោះ ហើយកាំងស្មារតី
ថ្នាំធ្វើការដើម្បីមនុស្សជាតិ ។

— មួយវិនាទីនាឲ្យកាមានប្រយោជន៍ច្រើនណាស់ នៅក្រោម
មេឃនេះមានការងារច្រើនណាស់ដែលត្រូវសម្រេចក្នុងមួយវិនាទី។

— ការចាប់ដៃមួយប្រកបដោយទឹកមុខវិករាយ មិនបង់ខាតអីទេ
ប៉ុន្តែអាចផ្តល់ឲ្យមិត្តនូវផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើន ។

— ដាច់ខាតកុំទិចទៀនអ្នកណាឡើយ តែទំធ្វើការដែលខ្លួន
យល់ថាមានប្រយោជន៍ដល់ខ្លួននិងសង្គមនោះទៅ ។

— មនុស្សលោកកើតមកដំបូងបំផុតនៅក្នុងសំពៀតធម្មជាតិ ដោយ
សារការអប់រំ ការលត់ដំ មួយថ្ងៃបន្តិចយូរទៅបានឡើងដល់
កំណត់មនុស្សមានអារ្យធម៌ ។ អារ្យធម៌នៅត្រង់ការរស់នៅ
របស់មនុស្សមានចនាវិចិត្រថ្មីៗនិងប្លែកជាងសត្វគិរីច្ឆាន ។

— មិត្តចង់ឲ្យមានសុភមង្គលគ្រប់អ្នកបួនម៉ោង មិត្តត្រូវតែមាន
ឧត្តមគតិខ្ពង់ខ្ពស់និងត្រចះត្រចង់មានកម្មវិធីធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីភោជ្ជ
ភស្តុនិងកម្លាំងសតិអារម្មណ៍ ។

— បើគ្មានសេចក្តីស្នេហាមួយយ៉ាងបរិសុទ្ធ បើមិនដឹងរបៀប
បញ្ជារស្នេហានោះឲ្យសំដៅទៅរកផលប្រយោជន៍ទេ នោះឆាក
ជីវិតមិត្តជួបប្រទះនិងគ្រោះថ្នាក់មិនឈប់ឈរឡើយ ។

— ទោះបីជួបប្រទះនឹងការគួរឲ្យទោមនស្ស អាក់អន់ចិត្តយ៉ាងណាក៏ដោយក៏គួរអត់ផន់បន្តការងារនោះទៅទៀត ដរាបបានសម្រេច ។

— ការងារជាប្រយោជន៍សង្គម មិត្តធ្វើម្នាក់ឯងមិនរួច ម៉្លេចមិត្តមិនចាត់តាំងតាមច្បាប់សង្គមវិទ្យា ដើម្បីរកអ្នកស្ម័គ្រសមាគមជួយធ្វើការ ។ ការងារបរាជ័យនោះ អ្នកភាគធំមកពីមិត្តមិនឆ្លាតកែតែងតែធ្វើការឲ្យល្អ ។

— វិធីប្រស្រ័យទាក់ទងនឹងអ្នកដទៃ ជាគោលការត្រូវឲ្យរឹងប៉ុន្តែជាអាកព្យកិរិយាជាប្លកពា ទាំងពាក្យឲ្យសំដីត្រូវឲ្យទន់ភ្លន់ ។

— ពីព្រោះកាលៈទេសៈ ពីព្រោះឧបសគ្គដែលកើតពីគ្នាឯក្សត់គ្នាឯងនោះ មិត្តបន្ទុះបន្ទុយខាងសកម្មភាព បន្ទុយអាហារឲ្យខ្លាញ់ បន្ទុយការបង្កើនឧត្តមគតិ ប៉ុន្តែមិនអាចឈ្នះសត្រូវទាំងនោះបាន បើមិត្តមិនបំភ្លេចការចងកំហឹងចំពោះសត្រូវទាំងនោះ ។

— តាមសភាវគតិរបស់មិត្ត មិនខុសអំពីលក្ខណៈសត្វសេះទេ, ពេលណាក៏វាចង់តែលោតចេញពីក្រោល ដើម្បីរកញឹរកណ្តាលដែរ ។ មិត្តគួរតែឲ្យមានខ្សែបង្ហាញដាច់ជានិច្ច ដើម្បីបង្កន់ចំណង់រំជួលរបស់វា ហើយផ្តល់ឲ្យវានូវប្រភពអង់អាចក្លាហានវិញ ។

— មិត្តចង់ឲ្យមានមិត្តភក្តិច្រើន, ចង់បានមិត្តល្អជួយសម្រួលការងារមិត្តច្រើន នោះមិត្តរក្សាបុគ្គលិកលក្ខណៈជាមនុស្សទៀងត្រង់

និងមិនចង្អៀតចង្អល់ ។

— ដើម្បីជ្រើសរើសមនុស្សធ្វើកល្យាណមិត្ត ចូររស់ប្តូរស្លាប់ជា
មួយមិត្តនោះ សូមមិត្តកុំប្រកែប្រកាន់ការផ្តាំផ្តងបន្តិចបន្តួចរបស់គេ
កុំប្រទូសរាយតបគេវិញ អត់នន់ខន្តិឲ្យគេ ជួយដោះស្រាយទុក្ខ
ធុរៈគេតាមលទ្ធភាពដែលមិត្តអាចធ្វើបាន ។

— ពេលនិយាយការអីជាមួយអ្នកណា ទោះវែងឬខ្លី មិត្តនិ-
យាយឲ្យច្បាស់លាស់ ម៉ត់ចត់និងយ៉ាងប្រយ័ត្នប្រយែង ។

— ការសម្រេចផលអ្វីម្យ៉ាងៗ មិនមែននៅត្រង់ចំណេះវិជ្ជា មិន
មែននៅត្រង់បានរៀនច្រើននោះទេ ដែលសំខាន់បំផុតនៅត្រង់
ឆ្លាតទាក់ទង ឈ្លាសវៃក្នុងការងារ និងអត់ធន់ក្នុងការងារ ។

— មិត្តច្រើនស្មានថាគេល្អដូចខ្លួនមិត្ត ។ នៅក្នុងពិភពលោក
មិត្តធ្វើល្អមានមួយភាគច្រើនចិត្តស្រឡាញ់ តែក៏មានមួយភាគស្តាប់
ឈ្មានស្រែដែរ ។

— មនុស្សភាគច្រើន ពេលជួបឧបសគ្គឆាប់អស់សង្ឃឹម អ្នក
នោះពិបាកធ្វើបានការងារធំដុំណាស់ គេខំប្រឹងផ្ទៃការលំបាកនោះ
ឲ្យទៅជាងាយឲ្យទៅជាសម្រេចផលបាន លុះត្រាតែមានកម្លាំង
គ្រប់គ្រាន់ និងស្មារតីប្តូរផ្តាច់ ។

— ក្នុងសង្គមមិនគិចទេ អ្នករៀនពូកែខាងវិស័យវិទ្យាសាស្ត្រ
ប៉ុន្តែអ្នកយកវិទ្យាសាស្ត្រនោះមកអនុវត្តបង្ក បង្កើត ផល ដើម្បីសង្គម

វិញមិនច្រើនទេ ។

— កើតទាន់សង្គមមានអារាធម៌ បានសង្គមអប់រំខ្លួនឲ្យមានអារា
ធម៌ ទាក់ទងស្ម័គ្រសមាគមជាមួយមនុស្សមិនទាន់ជ្រុតជ្រាបអារា
ធម៌ ប្រសើរជាងទាក់ទងជាមួយមនុស្សយោរយោ ។

— បើមិត្តពុំអាចធ្វើព្រះអាទិត្យបំភ្លឺមនុស្សសង្គម ពិភពលោក បាន
ទេ ម៉េចមិត្តមិនធ្វើភ្លើងទៀនបំភ្លឺមនុស្សពីរបីនាក់ដែលនៅជុំវិញ
ខ្លួនមិត្ត ? ។

— ឲ្យម្ចាស់ខ្លួនមានស្មារតីច្បាស់លាស់ : ពេលពន្យល់គេអំពី
គំនិតរបស់មិត្ត សូមមិត្តពន្យល់ឲ្យច្បាស់ ថា តើមិត្តចង់និយាយអំ-
ពីរឿងអី កុំឲ្យវែង តែកុំឲ្យខ្លីដល់ស្តាប់មិនបាន ។

— ក្រោយពីការជាអ្នកអប់រំ មិត្តស្តាប់គេឲ្យច្រើនជាងនិយាយ
ឲ្យគេស្តាប់ ។ បើនិយាយ គួរនិយាយតែរឿងណាមិនសន្សំ
សត្រូវនោះបានហើយ ។

— ពីមុនធ្លាប់ធ្វើការអធិនអ្នកណា ដល់ពេលបែកគ្នាលយប់ទាក់
ទងគ្នា សូមមិត្តកុំនិយាយពីរឿងគេឲ្យសោះ ។ បើគេមានគុណ
លើរយើង នោះយើងរំលឹកគុណគេបាន ។

— ការងារដំបូង មិត្តគួរខំប្រឹងប្រែងឲ្យអស់សមត្ថភាព ទើបអាច
ជំរុញការងារនោះទៅមុខបាន ។ ក្រោយមកសោះនឹងពិបាកដូច
មុនទៀតហើយ ។ លទ្ធផលប្រាកដជាផ្តល់ឲ្យមិត្តពុំខាន ។

— មនុស្សម្នាក់ៗ តែងមានល្អមានអាក្រក់ ។ មិត្តគួរឆក់យក
ការល្អរបស់គេមកផ្ដល់ឲ្យទៅជាមានប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនគេផង ដល់
សង្គមផង ។ មិត្តកុំអង្គុយមើលតែបំណាំអាក្រក់របស់គេនោះ ។

— បើគេតាមព្យាបាទមិត្ត បង្ករឿងអាស្រូវផ្សេងៗ ដាក់មិត្ត
មិត្តនៅតែធ្វើល្អដរាប មិនយូរប៉ុន្មានសត្រូវនោះនឹងក្លាយមកជាមិត្ត
វិញ ។

— គេធ្វើបាបមិត្តនៅពេលមិត្តខ្វះសមត្ថភាព លុះដល់ថ្ងៃក្រោយ
មិត្តមានវាសនាបានទៅជាអ្នកមានអំណាច សូមមិត្តកុំសងសឹក
រឿងនោះ ។ ពេលនោះអ្នកផងកោតក្រែងថាមិត្តចំជាល្អមែន ។

— មិត្តត្រូវដាច់ខាត កុំឲ្យមានសោះនូវរឿងនិយាយដើមគេ ឬ
និយាយបញ្ចុះបញ្ចៀងឲ្យគេនៅពេលកំបាំងមុខពីគេ ។

— ហាត់រៀនវិធីទាក់ទងតាមផ្លែ តែហាត់រៀនវិធីនិយាយគិត
តាមគេវិញ ។

— ក្នុងការរស់នៅ ត្រូវបើកឲ្យទូលាយខាងការទាក់ទង ។
គេមិនមែនជាមិត្តជិតស្និទ្ធ ប៉ុន្តែគេជាសមាជិកសង្គមដែរ យ៉ាង
អញ្ចឹងមិត្តគួរគោរពរាប់អានគេឲ្យទូលំទូលាយ បានច្រើនកាល
ណាល្អកាលណោះ ។

— ដើម្បីឲ្យងាយស្រួលក្នុងការទាក់ទង ត្រូវប្រើអាកប្បកិរិយា
ទន់ភ្លន់ ចូលចិត្តស្តាប់គេច្រើនជាងនិយាយឲ្យគេស្តាប់ ។ ហើយ

និយាយសរសើរគេ ប្រសើរជាងនិយាយបង្ហាប់ឬចំអន់គេ ។

- បើបានធ្វើធំ កាន់ការច្រើននិងសំខាន់ៗចង់ឲ្យអ្នកនៅក្រោម
បង្គាប់ស្តាប់បង្គាប់ផង ចង់ឲ្យការងារប្រព្រឹត្តទៅបាន ហើយ
ស្រួលផង មិត្តត្រូវជឿទុកចិត្តលើសមត្ថភាពការងាររបស់អ្នកដែល
មិត្តប្រគល់ការងារនោះ ។

- បើមិត្តមិនទាន់ស្គាល់គេច្បាស់ បើមិត្តមិនយល់ពីការងារគេ
មិត្តកុំប្រញាប់ទិទៀនគេ ប៉ុន្តែមិត្តមិនត្រូវឆាប់ជឿគេពេកទេ ។

- ក្នុងពេលពិភាក្សាទាក់ទង មិត្តត្រូវប្រើទឹកមុខរីករាយស្រស់
ស្រាយជានិច្ច ។

- ទទួលធ្វើការអ្វីមួយហើយ ឬទទួលភារៈបំពេញបេសកកម្មអ្វី
មួយហើយ ត្រូវអត់ធន់ធ្វើការនោះឲ្យសម្រេចនិងហ្មត់ចត់ ។

- ធ្វើសកម្មភាព ប៉ុន្តែបើខ្លាចគេទិទៀន នោះពុំអាចធ្វើអ្វីបាន
សោះឡើយ ។

- បើចង់ឲ្យមានអ្នកធ្វើសហការ ជាមួយមិត្តខ្យល់សំពះចិត្តពិពោះ
ស្ងប់មិត្តកុំអាលបញ្ចេញគោលបំណងមិត្តប្រាប់គេ តែត្រូវប្រើផ្លូវ
មនោសញ្ចេតនាឲ្យច្រើន ធ្វើឱ្យជិតស្និទ្ធ រួចរើសពេលវេលាល្អ
អូសទាញគេសន្សឹមៗទៅតាមមនោវិចាររបស់មិត្តចុះ ។

- រាល់ពេលដែលមិត្តត្រូវតែរៀនជាមួយអ្នកដទៃ ឬជាមួយមិត្តភក្តិ
អំពីសេចក្តីទុក្ខវេទនារបស់ខ្លួន ឬរបស់អ្នកដទៃ នោះជាការបង្ក

កម្មវិធីមិត្តចោលអត់ប្រយោជន៍ទេ ។ មិត្តគួរចៀសវាងការនិយាយអត់ប្រយោជន៍ ។

— មិត្តមិនបែនគ្រាន់តែត្រូវចៀសវាងពីការក្រក់របស់មិត្តដែលសង្គមជំនឿនោះទេ មិត្តថែវទាំងត្រូវចៀសវាងពីការក្រក់របស់មិត្តដែលមិត្តម្នាក់ឯងជឿនោះផង ។

— កុំពីព្រោះតែការស៊ី ការស្លៀកពាក់ មិត្តធ្វើឲ្យខូចបុគ្គលិកលក្ខណៈជារនុស្ស ដើម្បីទៅធ្វើអំពើអប្រិយភាពវិញនោះ ។

-- ប្រយ័ត្ន ក្រែងពេលដែលមិត្តកំពុងទិញទំនិញអ្វីមួយនោះ អ្នកស្តាប់គេតបមិត្តវិញពីអំពើប្រព្រឹត្តិដែលមិត្តកំពុងធ្វើផ្ទុយពីពាក្យសំដីមិត្ត ។

— អ្នកខ្លះប្រកាន់ចិត្តថា ការងាររបស់បក្សពួកខ្លួនសុទ្ធតែត្រូវទាំងអស់ ហើយការងាររបស់បក្សពួកដទៃសុទ្ធតែខុសទាំងអស់ ។ អ្នកណាគិតដូច្នោះអ្នកនោះខុសហើយ ខុសត្រង់យល់ថាការងាររបស់ខ្លួនរបស់បក្សពួកខ្លួនល្អមួយរយភាគរយ ហើយឈប់កែច្នៃឲ្យល្អថែមទៀតនោះ ។

— ធ្វើមនុស្សមិនបែនគ្រាន់តែរៀនឲ្យពូកែ ហើយធ្វើខ្លួនឲ្យស្អាតដោយធ្វើជាបរិស័ទនៃសាសនា រួចគិតថាគ្រប់គ្រាន់ហើយនោះទេ ពីព្រោះខ្លួននៅក្នុងសង្គម ខ្លួនជាតំណក់ទឹកមួយក្នុងចំណោមទឹកមួយសមុទ្រ បើទឹកសមុទ្រប្រៃទឹកមួយតំណក់របស់មិត្តត្រូវតែប្រៃដែរ ។

ហើយបើទឹកសមុទ្រសាប តំណក់ទឹកមួយរបស់មិត្តត្រូវតែសាបដែរ
នេះច្បាប់ធម្មជាតិពុំអាចកែប្រែបានឡើយ ។

— នៅក្នុងរលោកមិត្តខំធ្វើល្អឲ្យគេ. ខំសំដែងការស្និទ្ធស្នាលរាក់
ទាក់ចំពោះគេ តែមានអ្នកខ្លះនៅតែប្រពៃណនណ្ហានិះមិត្តមិនឈប់
ឈរ តើមកអំពីអ្វី? ។

— ការសំខាន់របស់មនុស្សក្នុងមួយជីវិត នៅត្រង់ស្លាប់រស់ ។
គឺស្លាប់រស់ព្រោះឧត្តមគតិអ្វីមួយនោះឯង ។

— និយាយចំពោះតែវិស័យបច្ចេកទេសវិញ សមត្ថភាពធ្វើឲ្យ
គុណភាពមួយថ្ងៃកាន់តែប្រសើរឡើង ។

— ការរស់នៅ បើមិនចំណុះអាទិទេពទេ មានតែការផ្ទៃពេល
វេលាគ្រប់នាទីឲ្យបានប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន និង ដល់សង្គម ហើយ
បើបោះបង់ពេលវេលាចោលទៀត នោះរស់នៅឲ្យតែធ្ងន់ផែនដី ។

— ទោះក្នុងលក្ខណៈណាក៏ដោយ ក៏សេចក្តីស្នេហាត្រូវឲ្យបាន
ប្រភពចេញពីខ្លួនឯងដាងពីមូលហេតុដទៃ ។

— បើមានស្នេហាចំពោះអ្នកណាហើយ តែងតែព្រួយបារម្ភ
ក្រែងអ្នកនោះមានគ្រោះថ្នាក់បាត់សុភមង្គល បើមិនដូច្នោះទេគឺ
ស្នេហាបោកប្រាស ស្នេហាសត្វកង្វែង ។

— ពេលចាប់ផ្តើមធ្វើកិច្ចការ គឺជាមួយអ្នកណាម្នាក់ ឬ ច្រើន
នាក់ កុំអាលជឿទុកចិត្តថាគេអស់ពីចិត្តអស់ពីពោះឧបត្ថម្ភការងារ

យើង ។ កុំវាលជឿថាគេជឿយើងសិបស្វសោះ ។ តែដល់
ពេលណាគេទិទៀនចំពោះការបរាជ័យរបស់យើង ក៏យើងកុំវាល
ថាគេស្អប់យើងដែរ ។

— ក្នុងថ្ងៃនេះជាអ្នកទទួលបន្ទុកការងារមួយ មិត្តជួបប្រទះនិងការ
ទិទៀនអំពីសំណាក់សមាជិកមួយរូប ឬ ច្រើនរូប សូមមិត្តទុកគេ
ជាថ្នាំពេទ្យ តាំងស្មារតីនឹងនឿងមើល តើគេថានេះគួរឬមិនគួរ ។
ថ្នាំណាត្រូវជម្ងឺយើង យើងកុំខ្លាចនឹងជំងឺវា ថ្នាំណាមិនត្រូវជម្ងឺ
យើង យើងបោះចោលដោយអរគុណម្ចាស់គេផង ។

— សូម្បីតែពាក្យទិទៀន ដោយចំណងចម្លាញការងារយើង
ក៏ដោយ ក៏គួរយើងយល់ថាមានប្រតិកម្ម ហើយបើមានប្រតិកម្ម
ក៏គង់មានប្រតិលាភ ។ ព្រោះប្រតិកម្មវាជាកម្លាំងជម្រុញឲ្យការ
ងារយើងឈានទៅមុខឈោងចាប់ប្រតិលាភ ។

— បើបាត់ដៃគ្មានដំបៅគេមិនខ្លាចលូកដៃទទួលយកថ្នាំពិសទេ ។
មានតែបាត់ដៃដែលមានដំបៅទេ ដែលមិនហ៊ានលាដៃលូកទៅ
ទទួលយកថ្នាំពិស ពីព្រោះថ្នាំពិសចូលមុខដំបៅវាក្តៅផ្សាយ
ចាប់ណាស់ ។

— គោលគំនិតជាមធ្យោបាយអាចិកំបាំង សម្រាប់បង្កើតសេចក្តី
ស្និទ្ធស្នាលនិងឥទ្ធិពលទៅលើអ្នកដទៃសំដីទន់ភ្លន់ជាមធ្យោបាយចំហ
តែបើមិនប្រើការប្រព្រឹត្តខ្លះថែមលើសំដីទន់ភ្លន់នោះពុំបានផលទេ ។

រំពិភ័យជាតិដែលគួរស្គាល់

ផ្កាស្មៅ	: Ruellia
ទំពាំងបាយជូរ	: Raisin
ស្វាយ	: Manguier
ម្នាក់	: Pomme de cythère
ស្វាយចាន់ទី	: Pomme de cajou
ទៀប	: Pomme canelle
ទៀបបារាំង	: Corossol
រំដួល	: Popowia
ចំប៉ី « ចំប៉ីស-ក្រហម »	: Frangipanier
ទឹកដោះ « ដើមទឹកដោះ »	: Holarrhena
ថ្លឹង « ដើមថ្លឹង »	: Aganonerion
ត្រាយ	: Taro
ម្នាស់	: Ananas
កញ្ឆា	: Chanvre indien
មមេញ	: Gynandropsis
ព្រះភ្នៅ	: Terminalia
សង្កែ	: Combretum

ល្អកវ័ត្ត	:	Tournesol
សាឡាត់	:	Laitue
ច្រូន្នានខែត្រ	:	eupatoire
ជីអង្កាម	:	Caynura
ត្រីភ្លិន	:	Liseron d'eau
តំឡុងដូ	:	Patate
ស្ពៃ « ស ខៀវ »	:	Poirée
ស្ពៃក្តោប	:	Chou
ខាត់ណា	:	Chou de chine
ថៃថាវ	:	Chou navet
ក្រេះសុង	:	Cresson
ប៉ៃឆាយ	:	Pe tsai
ភ្នំ ស	:	Amarantacée Amarantus
ភ្នំ ក្រហម	:	Amarantus gigantécus
ភ្នំ បន្ទា	:	Amarantus spinosus
ចាន់ធ្នូ	:	Amaryllidacées
ម្រះ	:	Margosé
រនោងជ្រុង	:	Luffa
រនោងប្រហើរ	:	Eponge végétal
ត្រសក់	:	Concombre

ឥឡឹក	: Pastèque
ឃ្លោក	: Courge bouteille
ត្រឡាច	: Courge cirreuse
រោពា	: Courge citrouille
ស្មៅក្រវាញជ្រូក	: Cyperus
ភិច	: Igname
ម៉ាកខៀ	: Diospyros
ច័ន្ទ — ប៉ែន	: Diospyros
ធនាប់	: Kaki
កៅស៊ូ	: Hévéa
ល្អុងខ្នង	: Purgère
ល្អុងប្រេង	: Ricin
គំឡុងឈើ	: Manice
រលួសបារាំង	: Sablier élastique
ប្រក់ផ្លែ	: Phyllanthus
កន្ទុក	: Phyllanthus
ក្រខុបខ្មៅ	: Flacourtia
ក្រពៅ	: Hydnocarpus
ពោត	: Mais
រំពៅ	: Canne à sucre

ស្លឹកត្រៃ (សម្ង)	: Citronnelle
ស្លឹកត្រៃ សាយិ	: Lemongrass
ស្លូវ	: Herbe Lallang
ស្មៅក្រៀម	: Chrysopogon
មង្គុត	: Mangoustan
ជីនាងរង	: Basilic de ceylan
ជីប្រហើរ	: Menthe
ទេពក្ស	: Cinna momum
សណ្តែកដី	: Arachide
សណ្តែកសៀង	: Soja
សណ្តែកបាយ	: Haricot
សណ្តែកច្រើង	: Haricot
បើកគក់	: Dolique bulbeuse
ប្រពាយ	: Psophocapus
អង្កាដី	: Sesbania
ស្មៅ	: Sesbania aquatique
អំពិល	: Tamarinier
អំពិលទឹក	: Pithecolobium
ក្រដោក	: Flamboyant
បន្ទាស្និត	: Mimosa

បាខូប « សំពះ »	: Sensitive
ខ្លឹមស	: ail
ខ្លឹមក្រហម	: Ciboule
ខ្លឹមបារាំង	: Oignon
កាឆាយ	: Ciboulette
ស្លែង	: Noix vomique
ចំប៉ា « លឿង.ស »	: Michelia
គី	: Kapokier
កប្បាស	: Cotonnier
កន្ត្រាំងបាយស	: Sida
ធូរេន	: Durion
ផ្ការំយោល	: Hibiscus
ស្ពៅ	: Lilas
បណ្ណាលពេជ្រ	: Tinospora
ខ្នុរសម្ម	: Arbre à pain
មន	: Murier
ចំពូ	: Jamboe
ត្របែក	: Goyave
ផ្កាក្រដាស	: Bougainvilier
ព្រលឹត	: Nénuphar

កណ្តាប់	:	Trapa
ម្លិស	:	Jasmin
វ៉ាន់ស៊ុយ	:	Coriandre
ត្រចៀកក្រាញ៉ា	:	Centella
ស្ពី	:	Carambole
ទ្រលឹងទីង	:	Averhoa
ដូង	:	Cocotier
ត្នោត	:	Palmier à sucre
ស្វា	:	Aréquirèr
អន្សែ	:	Caryota
អាភៀន	:	Pavot à opium
លូ	:	Sésame
ម្លូ	:	Bétel
ម្រេច	:	Poivrier
ជីភូ	:	Piper
ជីក្រុសវង់តាហ្នី	:	Polygonum
ក្រំឆោត « អណ្តែតទឹក »	:	Eichornia
ក្រទឹម	:	Grenadier
ពុទ្រា	:	Jujubier
ក្រូចតុង	:	Pamplemoussier

ក្រូចសើច	: Citron combéra
ក្រូចខ្ចិច	: Mandarinier
ក្រូចពោធិសាត់	: Oranger
ក្រូចឆ្មារ	: Citronnier
ក្រសាំង	: Feroniella
មៀន	: Longanier
សារម៉ៅ	: Ramboutan
សេដា	: Lucuma
ល្អិត	: Sapotille
ម្លូម	: Limnoplila
ក្រប៉ែង	: Aubergine
ម្លូ:	: Piment
ថ្នាំ	: Tabac
តែ	: Thé
ក្រចៅ	: Jute
ក្រខុប	: Mun tingia
ត្នែ	: Ramie
ខ្ចី	: Gingembre
ក្រវ៉ាញ	: Cardamône
របៀត	: Curcum

ពាក្យ សំដីមាស

— បើស្រឡាញ់គ្នាមែន ខុស ៩ ដង ចោលឲ្យគ្រប់ ១០ ដងនៅ ។ « បទវិចារណ »

— មិនចេះប្រថ័ណ្ណ ឬមួយក៏ចេះត្រង់ណា ប្រថ័ណ្ណត្រង់នោះ, នោះហើយគឺជាការថោកទាប មិនរលំដល់ ឬមួយក៏គិតតែរលំ ដល់ច្រើនពេក ប្រការទាំងពីរនេះសុទ្ធតែគ្រោះថ្នាក់ ។

LI TENA

— មានទូកស្មៅហាចច្រើនណាស់ ដែលលៀនទៅមុខពោរពេញដោយសេចក្តីសង្ឃឹម, តែទឹកក្តៅប្រឡាយបាត់បង់ទៅវិញ . . . ដោយសារតែប្រការមួយ គឺប្តីប្រពន្ធចូលចិត្តតែរិះគន់គ្នាពេក ។

DOROTHY DIX

— ជីវិតរួមរស់ក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ត្រូវឲ្យមានកិរិយាថ្នាក់ថ្នម រូបភាពខាងក្រៅ តែត្រូវអនុគ្រោះខាងផ្សេង ។

ABEL BONNARD

— មនុស្សមានចរឹកត្រឹមត្រូវគួរសម មិនអាចរួមរស់នៅ

បានស្រួលជាមួយនឹងមនុស្សដ៏ជាតិគំរោះគំរើយទេ

ABEL BONNARD

— ការត្រៀមរើសមនុស្សដើម្បីរៀបការ បើខុសតែបន្តិច
គឺខុសរាប់យោជន៍ ។

CH. VAGNER

— ទោះល្អល្អៗយ៉ាងណាក៏ដោយ តែធុញទ្រាន់ទៅវាទៅ
ជាខ្លីលរលំ ។ ដូចគ្នានឹងស្នេហាស្និទ្ធស្នាល តែចាស់កាល
ណា ក្លិនជុំកាន់តែខ្លាំង ។

LA MARTINE

— ក្នុងបណ្តាកិច្ចការដែលគេយល់ថា គោកក្រទាំងគ្មាន
ទាក់ទងអ្វីនឹងស្នេហាទាំងអស់ ប៉ុន្តែប្រការនោះ ក៏មាន រឿងវាវ
ស្នេហាអាចកំបាំងកប់នៅក្នុងនោះដែរ ។

PASCAL

— ល្អគឺជាអ្វី ? ចំពោះនារីភាគខ្លះគេយល់ថា គឺអ្វីដែល
អ្នកនៅជុំវិញគេយល់ថាល្អ ។

LOUIS DE ROBERT

— ចង់បានសុភមង្គលនៅក្នុងគ្រួសារ គេត្រូវចេះទ្រាំនឹង
ទទួល ដើម្បីឲ្យគ្រួសាររបស់យើងរស់នៅបានតាមធម្មតាទៅ
តាមចរិតរបស់គ្នា ហើយក៏កុំសូវចង់កែប្រែឲ្យហួសហេតុពេក ។

FOSTER WOOD

— ការពិតដែលលេចឡើងយ៉ាងច្បាស់លាស់ជាងគេគឺគ្មាន
អ្វីក្រៅពីមនុស្សនៅក្នុងផ្ទះទេ ស្ម័គ្រស្មាលដូចគ្នាប្រពន្ធចើបហ៊ាននិ -
យ៉ាយនូវពាក្យទ្រគោះ ពាក្យពីរោះ ពាក្យដូជាតិ ។

DOROTHY DIX

— ធ្វើការអ្វីៗ ទោះបីជាការអីក៏ដោយ បើយើងមានទេព
កោសល្យល្អពូកែជាងគេ នោះហើយគឺជាវិធីដែលធ្វើឲ្យស្រីៗចូល
ចិត្ត ហើយគេយកចិត្តទុកដាក់ដល់យើង ។

BALZAC

— សេចក្តីស្នេហារវាងប្តាយនឹងកូន គឺជាសេចក្តីស្នេហា
មានជម្រៅវាស់មិនបាន អត្តទត្តភាពបំផុត ហើយក៏ទូលំទូលាយ
បំផុត ល្អិតល្អាចបំផុត ហើយក៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ល្ងង់ល្ងិតបំផុត
ហើយក៏ភ្លឺស្វាងបំផុត... នេះហើយ គឺជាសេចក្តីស្នេហានៃអ្នក
អភ័ព... វាថ្លៃថ្នូរវិសេសនៅត្រង់នេះឯង ។

J. CHARDONNES

— បើគេពិនិត្យមើលតែរបៀបស្លៀកពាក់របស់ស្ត្រី គេអាច
យល់បាននូវព្រលឹងរបស់ស្រីនោះ ស្លៀកពាក់បែបហ៊ុហា គឺជា
បនុស្សដែលមានចរិតមិនប្រក្រតី ។

ADOLPHE RICARD

— ប្តីប្រពន្ធ ត្រូវខំប្រឹងតស៊ូនឹងប្រការ ចង្រៃ អស់ ទាំង នេះ
ទម្លាប់ដែលធ្វើឲ្យគុញទ្រាន់ ។

BALZAC

— ការផ្តាច់យកទឹកចិត្តនឹងការទម្លាប់ វាអាចធ្វើឲ្យចិត្តនៃ
មនុស្សដែលយើងស្រឡាញ់ ចំបាត់ចោលនូវចរិតអាក្រក់គំរោះគំ
រើយជួរជាតិ ប៉ុន្តែវាក៏អាចធ្វើឲ្យអ្នកដែលយើងស្រឡាញ់គេរសាយ
ចិត្តស្រឡាញ់ខ្លះដែរ ។

LATENA

— ទម្លាប់វាអាចធ្វើឲ្យអ្វីដែលល្អបំផុត នៅក្នុងលោកនោះជា
ធម្មតាបាន ។ បណ្តាអ្នកដែលធ្លាប់រស់នៅក្នុងកន្លែងស្តុកស្តម្ភបំផុត
ដល់យូរទៅក៏លែងដឹងថាជាកន្លែងស្តុកស្តម្ភហើយ ។ ខ្ញុំមាន
ដឹងរឿងមួយ : មានប្តីម្នាក់មានប្រពន្ធឃឹងស្អាត ដល់រស់នៅជា
មួយគ្នាបាន ៣ ឆ្នាំ លោកប្តីនោះក៏មិនចាំថាប្រពន្ធខ្លួន មានភ្នែក
ពណ៌អ្វីផង ។ ការផ្លាស់ប្តូរមនោសញ្ចេតនានាំឲ្យគ្រោះថ្នាក់ដល់
សុភមង្គលគ្រួសារ ប៉ុន្តែទម្លាប់វាគ្រោះថ្នាក់ជាងនេះទៅទៀត ។

Mme DE RIEUX

— ទម្លាប់នាំឲ្យចោកទាបដល់តម្លៃរស់នៅរបស់មនុស្ស ។

PROPERCE

— មនុស្សមួយស្លាប់ ព្រលឹងឡើងទៅលើឋានសួគ៌ ដល់
ឡើងទៅដល់មាត់ទ្វារ ជួបនឹងអ្នកយាមទ្វារឋានសួគ៌សួរ :

— អ្នកឯងធ្លាប់ឆ្លងកាត់ភ្នក់ភ្លើងលាងបាបហើយនៅ ?

— បាទនៅទេ ! ប៉ុន្តែខ្ញុំជាអ្នកមានប្រពន្ធ !

— បាទហើយ, ឡើងទៅចុះ !

ពិចារណា

— មានតែរបស់ល្អពីរទេនៅក្នុងលោក គឺមនុស្សស្រីនិង
ដួងផ្កាតូឡាប ។

MALHERBE

— គ្មានអ្វីឈឺចាប់ដល់មនុស្សស្រីឲ្យស្មើនឹងខ្លួនគេ យល់ថា
ខ្លួនគេត្រូវអន់ថយចំពោះប្រការអ្វីក៏ដោយ ចំពោះអ្នកដែលនៅជុំ
វិញគេ ។

GINA LOUBROSO

— ទទួលសារគុណពីមនុស្សដែលយើងស្រឡាញ់ វាមិន
ថោកទាបទេ , វាថោកទាបតែកាលណាយើងទទួលហើយទៅជា
ភ្លេចគុណគេ ។

LA MORTINE

— ចំពោះចិត្តយើង យើងមិនបាច់យោសនាដាក់វាធ្វើអ្វីទេ
យើងមានតែធ្វើតាមវាឬសំពងវាប៉ុណ្ណោះ ។

P-ROCH PEDRE

— បេះដូងរបស់ស្រីវាមិនដែលចាស់ទេ ក្នុងពេលដែលវា
មិនស្រឡាញ់ទៀត គឺមកអំពីវាយប់ដើរ (ឈប់ដីតចរ) ។

P.ROCH PEDRE

— មនុស្សដែលមានស្នេហាពិតប្រាកដ គឺជាមនុស្សដែល
គិតទៅដល់តែសុភមង្គលរបស់មនុស្សដែលគេស្រឡាញ់ ។

HELOISE

— ចិត្តសប្បុរស គឺជាគ្រឿងអលក្ការយ៉ាងពិសេសបំផុត

របស់ស្រីល្អ ។ គ្មានអ្វីធ្វើឲ្យអាក្រក់បានដល់បបូរមាត់ញញឹមយ៉ាង
ស្មោះទេ មានតែសំណើចំអកទើបគេស្តាប់ ។

SAINT MAURICE

— លទ្ធផលទូទៅនៃសេចក្តីស្នេហា គឺធ្វើឲ្យមានសមភាព
ទាំងអស់ ចំអេសចំអាស ; ផ្ដេសផ្ដាស , មានក្រ , ថ្លៃថ្នូរ , ក្មេង
ចាស់ , បិត្តសត្រូវក៏ត្រូវរលាយបាត់អស់ដែរ ។

ABBE PREVOST

— ស្ត្រីមានប្តីមិនខុសណានឹងអ្នកបំរើទេ ដែលគេយកមក
ដាក់លើបល្ល័ង្ក ។

BALGAE

— ស្ត្រីមិនខុសអ្វីនឹងព្រាយកំណាចទេ គេចាប់យើងឲ្យចុះ
នរកដោយដើរកាត់តាមក្មេងទូរឋានសួគ៌ ។

SAINT CYPRIEN

— អ្វីដែលរួចហើយគឺវាឆ្លងផុត ; អ្វីដែលរួចហើយ គឺវា
ផុញទ្រាន់ , អ្វីដែលរួចហើយគឺវារលាយរលត់ ។ នេះហើយគឺជា
វិធានទូទៅនៃកិច្ចការនៃសម្ភារៈទាំងអស់ មិនចំពោះតែសេចក្តី
ស្នេហាទេ ។

PAUL ABARD

— បើគ្មានស្រីទេ មនុស្សប្រុសនឹងទៅជាទេព្វាទាំងអស់ ។

CICERON

— ទណ្ឌកម្មនៃមនុស្សប្រុស ដែលស្រឡាញ់តែស្រីហួស

ហេតុពេក គឺធ្វើឲ្យប្រុសនោះវេទនាដោយសារស្រឡាញ់ស្រី ។

J. JOUBERT

- នៅក្នុងរឿងប្រថុណ្ណ ការស្រឡាញ់ខ្លួនវាដើរតួសំខាន់
ជាងសេចក្តីស្នេហា ។

ROCHE FOUCAULD

- បណ្តាប្រការអ្វីទាំងអស់ដែលស្រីៗរៀននៅក្នុងសៀវភៅ
វាគ្រាន់តែ ជាស្នាគស្នាមនៃការស្រឡាតិចស្រពិល នៅក្នុងក្បាល
ប៉ុណ្ណោះ ។ កាលណាតែស្រីៗឈឺចាប់ ចិត្តគេជួលឡើង; កាល
ណាការរស់នៅបង្ខិតបង្ខំគេឲ្យពិចារណា; ឲ្យគ្រិះរិះប្រតិបត្តិការ
ទើបគេមានទ្រឹស្តីមួយដាក់លាក់សម្រាប់ជីវិត ។

GINA LOMBROSO

- មនុស្សនៅក្មេង ចូលចិត្តនិយាយអំពីរឿងស្រីៗឬស្នេហា
ប៉ុន្តែបើគាត់ខ្ញុំវិញ ចំពោះមនុស្សចំណាស់ណាក៏ដោយ ក៏មានប្រ
ការដើម្បីនិយាយតិច ឬ ច្រើន ឬ គិតដល់រឿងនោះដែរ ។

P. J. STAHL

- ស្រីទើបចេះរបៀបសងសឹកយ៉ាងគ្រោះថ្នាក់ ។

Mme de RIEUX

- មនុស្សណានិយាយសរសើរពីស្រី ។ គឺជាមនុស្សដែល
មិនទាន់ស្គាល់ស្រីច្បាស់លាស់ មនុស្សណានិយាយអាក្រក់ពីស្រី
គឺជាមនុស្សដែលមិនស្គាល់អ្វីទាំងអស់ពីរឿងស្រី ។

GAULT LEBRUN

— ជនដែលដេរបញ្ឆោ ឬ និយាយអាក្រក់ពីស្រីច្រើនជាងគេ
គឺជននោះហើយ ដែលស្រឡាញ់ស្រីស្មោះត្រង់ជាងអ្នកណាទាំង
អស់ ។

THEOPHILE GAUTIER

— ស្នេហាចំពោះមនុស្សប្រុស គឺជារឿងប្រវត្តិស្នេហាមួយ
ចំពោះជីវិតរបស់គេ តែចំពោះមនុស្សស្រីវិញ ស្នេហាគឺជារឿង
ប្រវត្តិអស់មួយជីវិតរបស់គេ ។

— ពីអាទិទេពមកដល់មនុស្ស; ពីមេឃមកដី មានតែសេច
ក្តីស្នេហាទេដែលអាចរួមបានហើយហៀបរពេញពាស ។ ស្នេ
ហារវាជាយូសគល់នៃគ្រប់កិច្ចការទាំងអស់ មានស្នេហាទើបបាន
ដឹង មានស្នេហាទើបបានរស់ មានស្នេហាទើបបានសុភមង្គល
ស្នេហាមួយតំណក់អាចធ្វើឲ្យសកលលោករលាយបាន ដូចគ្នានឹង
ខ្យល់ព្យុះធ្វើឲ្យគូស្រូវបោកបាក់បាន ។

LA CORDAIRE

— ទណ្ឌកម្មធំបំផុតដែលគេច្រើនតែប្លង់ស្នង់ឲ្យធ្លាក់ចំទៅលើ
សត្រូវរបស់គេនោះ គឺទណ្ឌកម្ម ឲ្យសត្រូវនោះស្រឡាញ់គេ តែកុំ
ឲ្យគេស្រឡាញ់តបមកវិញ ។

LABOUISSSE

— អាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺជាប្រការមួយក៏ផ្អាកផ្អើលបំផុតនៅ
ក្នុងបណ្តាប្រការនឹងធ្វើត្រឹមត្រូវក្នុងជីវិត ។

BEAUHARNAIS

— ត្រូវក្លាហានទទួលស្គាល់ការពិតនេះ ដែលយើងហៅថា «ស្រែកឃ្លានសេចក្តីស្នេហា» ការពិតមានពេលខ្លះគឺយើងស្រែកឃ្លានចង់ឲ្យគេមករំលោភបំពានដល់យើងទៅវិញទេ ។

J. DES VIGNE ROUGES

— មនុស្សណាបាននឹកគិតទៅដល់និមិត្តរូបវិធីនៃទេព្យស្នេហា ដោយទស្សនៈមនុស្សក្មេង, គឺជាមនុស្សរូកែ ព្រោះគេយល់បាននូវជីវភាពនៃមនុស្សស្នេហា គឺជាជីវិតនៃមនុស្សក្មេង គេហ៊ានធ្វើពលិតកម្មដោយងងឹតងងល់ ហ៊ានយករឿងធំដុំមកបំផ្លាញដោយសាកិត្តភាពបានផល ។

MONTAIGNE

— មនុស្សស្រីគឺជាមនុស្សមានចរិតហួសហេតុ បើច្រៀបធៀបទៅនឹងមនុស្សប្រុស ស្រីជាមនុស្សបើក្នុងកំហួសហេតុ បើអាត្រក់វិញក៏អាត្រក់ហួសហេតុដែរ ។

LA BRUYERE

— មនុស្សស្រីណាដែលគោរពចរិយារបស់ខ្លួន ជាងចំណេះបញ្ជារបស់ខ្លួន គឺជាស្រីលេខមួយនៅក្នុងចំណោមស្រី។ ស្រីណាគោរពរូបសម្បត្តិរបស់ខ្លួនជាងគម្រោះវិជ្ជារបស់ខ្លួន គឺជាស្រីធម្មតា ។ ប៉ុន្តែបើស្រីណាគោរពបុណ្យស័ក្តិបុណ្ណៈរបស់ខ្លួនជាងរូបសម្បត្តិរបស់ខ្លួន នោះជាមនុស្សស្រីនៅក្រៅវង្ស ពីព្រោះគេមិនមែនជាមនុស្សឡើយ ។

CHAM FORT

— ស្រីណាក៏ដោយដូចតែគ្នា ជានិក្ខុជាកាលនោះដែរធ្វើដូច
កូនក្មេងអស់មួយជីវិត ។

ALFRED de VIGNY

— ប្រការដែលគួរឲ្យស្តាយក្នុងរឿងស្នេហាគឺថា កាលអា-
យុនៅក្មេងវាគ្មានពិសោធន៍គ្រប់ ដល់ទៅចាស់ត្រឡប់ជាមាន
ពិសោធន៍ច្រើនពេក ។

ROCH PEDRE

— ខំប្រឹងបំភ្លេចគេ មានន័យថានៅនឹកដល់គេ មានតែកុំនឹក
ទៅដល់ ទើបសេចក្តីស្នេហារហើរពណ៌សម្បុរ បាត់អស់អង្គ
ចន្ទិចៗ ។

LA BRUYERE

— បើគេអាចបន្ធាយសុភមង្គលឲ្យបានយូរចន្លាប់ពីអាពាហ៍-
ពិពាហ៍ នោះគេអាចឡើងទៅមានស្នាមញញឹមលើមាត់បាន ។

J.J ROU SSEAU

— បើស្រីណាស្រឡាញ់ខ្ញុំដោយអាណិត ខ្ញុំសុំចាំកុំស្រ-
ឡាញ់ខ្ញុំធ្វើអ្វី ពីព្រោះខ្ញុំមិនមែនជាអ្នកសុំទានទេ ។

MONTAIGNE

— មនុស្សស្រីណាលេងប្រឡែងនឹងស្នេហា ទោះយូរឬ
ឆាប់ក៏ត្រូវតែដំបាក់ ពីព្រោះលេងកាំបិតមានថ្ងៃមុតដៃមិនខាន ។

SAINT PROSPER

— គ្មានអ្វីក្នុងភ្នាប់បាននូវបេះដូងពីរឲ្យស្មើនឹងអង្គុយបំផ្លាញ
គ្នាទេ ។

J. J. ROUSSEAU

— មនុស្សស្រីណា តែហ៊ានយំនៅចំពោះមុខមនុស្សប្រុស
មនុស្សស្រីនោះដែលធ្វើម្ចាស់ខ្លួនបានទៀតហើយ ។

BALZAC

— យកប្រាក់មកល្បងមើល មើបដឹងបានថាស្មៅហាស្មោះ
ត្រង់ឬមិនស្មោះ ។

ROCHEBRUNE

— ការដឹងគុណគឺជាផ្លូវកាត់ទៅរកសេចក្តីស្មៅហា ។

THEOPHILE GAUTIER

— មានតែពេលវេលាមិនមែនទ្រឹស្តីទេ ដែលអាចព្យាបាល
បាននូវមុខរបួសស្មៅហា ។

PUBLIUS SYRUS

— ពេលវេលា ទោះយឺតឬឆាប់ក្តីក៏ល្អៗស្មៅហាដែរ ។

LE TASSE

— មនុស្សស្រីដែលចូលចិត្តតែហ៊ុហ៊ាអ្នកអាងពេក គឺជាស្រី
ខ្វះការគោរពខ្លួនឯង ។

Mme de RIEUX

— មនុស្សស្រីមិនចូលចិត្តហ៊ុហ៊ុហ៊ុតអាង គឺថាស្រីដែល
មនុស្សប្រុសចូលចិត្ត ។

ALPHONSE KAR

— ជីវិតរបស់មនុស្សប្រុស គឺកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ជីវិតមនុស្សស្រីគឺ
ស្នេហា ។

BAL ZAC

— ចេះស្រឡាញ់ បានសេចក្តីថា មុនដំបូងបង្អស់ហើយ
ទានិច្ចជាកាលមិនត្រូវភ្លើសភ្លៀលជីកបួសជីកគល់មនុស្សដែលយើង
ស្រឡាញ់នោះទេ ។

P. BOURGET

— រវាងប្តីប្រពន្ធ ប្រការដែលចង់ប្រែប្រួល គឺការដែលប្រៀប
ធៀបប្រពន្ធខ្លួននឹងប្រពន្ធគេ ឬប្រៀបធៀបប្តីខ្លួននឹងប្តីគេ ។

EMILE STOCH

— មានពេលខ្លះ ប្រថុណ្ណគឺមានសមភាព ត្រឹមត្រូវ ហើយ
សមរម្យពីព្រោះវាសំដៅទៅលើកិច្ចការពារទ្រព្យសម្បត្តិរបស់យើង,

LA ROCHE FOUCAULD

— ប្រថុណ្ណវាកើតមកពីស្នេហា ហើយវាក៏ស្លាប់ទៅវិញ
ជាមួយស្នេហាដែរ ។

LA ROCHE FOUCAULD

— គេអាចអនុគ្រោះទៅបានតាមវត្តិក្តីដែលគេស្រឡាញ់ ។

LA ROBHE FOUCAULD

— ការសន្តោងរបស់អានស្មែរត្រង់ មានតែរវាងមនុស្ស
សប្បុរសទេ ពីព្រោះមូលដ្ឋានរបស់វាគឺមេត្តាធម៌ ហើយដោយ
សារតែមេត្តាធម៌នេះដែលអាចទៅជាវត្ថុចូរបាន ។

ARISTOTE

— បេះដូងត្រូវទៅមុនស្មារតី ហើយសេចក្តីសប្បុរសត្រូវ
ទៅមុនការពិត ។

JOUBERT

— ស្នេហាច្រើន នាំឲ្យបេះដូងរីកទូលាយ ។

JOUBERT

— រឿនតែម្នាក់ឯង រវាងគោរហើយមិនសូវបែកបញ្ជាទេ ។

ពិចារណា

— គ្មានមិត្តភាពណាដែលមាំមួនជាស្ថាពរទេ បើមិត្តភាព
នោះមិនផ្អែកទៅលើឆន្ទៈរួមមួយ ឆន្ទៈខ្ពង់ខ្ពស់ដែលអាចទាក់ទាញ
ព្រលឹងទាំងពីរ ឲ្យកាន់តែបានជិតស្និទ្ធនឹងគ្នាជានិរន្តរ៍ ដោយគតិ
បណ្ឌិតនឹងសុភវិនិច្ឆ័យ ។

MANWATER

— មានមនុស្សច្រើនគ្នាយល់ថា ការទាក់ទងសន្តិសុខស្ថាប័ន
គ្នា គឺជាបញ្ហាកាមតណ្ហា ម្លោះហើយបានជាគេមានកំហុសច្រើន
ខាងផ្លូវកាមតណ្ហា នៅទីបញ្ចប់ មនុស្សទាំងពីរនាក់នេះត្រូវបែក
បាក់ហើយស្អប់គ្នារកទីបំផុតគ្មាន ។

ពិចារណា

— ការទាក់ទងរវាងអានគ្នាមានប្រយោជន៍ដល់យុវជន គឺ
នាំឲ្យគ្នាបានល្អ ហើយចៀសវាងការផ្ដេសផ្ដាស មានកាមតណ្ហា
អូសទាញជាដើម ។ ការទាក់ទងរវាងអាននេះមានប្រយោជន៍
ដល់មនុស្សចាស់គឺ កាលណាខ្លួនមានជម្ងឺឈឺថ្កាត់ គឺបានការ
បបោសអង្អែលល្ងងលោម បានការជួយឧបត្ថម្ភនាំឲ្យការរាប់អាន
សន្តិសុខស្ថាប័នគ្នា គឺជាប្រការមួយនៃការល្ងងលោមបបោសអង្អែល
ធំបំផុតនៅក្នុងលោក ។

ពិចារណា

— មិត្តកុំចោះប្រហោងទ្រទន់បំបែកវាហូរ ទោះប្រហោង
នោះធំ ឬ តូចក៏ដោយ ដូចគ្នានឹងកុំបណ្ដោយឲ្យស្រ្តីកាចបញ្ចេញ
អាការៈមកក្រៅដោយសេរីភាព ។ បើស្រីនោះមិនអាចស្តាប់
បង្គាប់មិត្តទេ គឺវានឹងបង្កើតរឿងឲ្យមិត្តអាម៉ាស់មុខដោយសត្រូវ
របស់មិត្ត ។

P. Flétrius

— មិត្តមិនតប្បប្រគល់វាសនា នឹងព្រលឹងយើងទាំងមូលឲ្យ
ទៅលើអំណាចរបស់មនុស្សស្រីទេ ។

Waterstone

— មនុស្សអាចធ្វើអ្វីបានទាំងអស់ កាលណាមនុស្សនោះ
អាចក្លាយទៅជាសត្រូវនៃចរិយាធម៌ និង សប្បុរសធម៌ ។

Massillon

— នៅកន្លែងណាគ្មានសេចក្តីស្មោះត្រង់យោគយល់, នៅ
កន្លែងនោះគឺមានផុកនៅក្នុងថ្ងៃ ។

La cordaire

— ការប្រថីណូ គឺជាជីវិតមួយរស់នៅក្នុងសេចក្តីសង្ស័យ,
វាអាចយោរយោបូរលាយបាត់ក្នុងពេល ដែលមនុស្សវាដើរពី
សេចក្តីសង្ស័យទៅការពិត ។

— ការសង្ស័យទៅលើមិត្តភាព គឺជាសេចក្តីថោកទាបមួយ
លើសពីសត្រូវគេបោកប្រាសទៅទៀត ។

— មិនអាចស្រឡាញ់ជាលើកទីពីរបានទេ នូវប្រការណា
ដែលយើងបានស្តាប់ជាខ្លាំងរួចមកហើយ ។

La Roche Foucauld

— នៅកន្លែងណាគ្មានសមភាព នៅកន្លែងនោះគ្មានមិត្ត
ភាពទេ ។

Sully Prudhomme

- ក្នុងពេលមានបានគិតឃើញតែពីរៀងផ្ទាល់ខ្លួន ដល់
ពេលមានគ្រោះថ្នាក់អ្នកនោះឯងមុខជាងកោមិនខាន ។ Florian

= តាមយោបល់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំចូលចិត្តសត្រូវដែលនិយាយត្រង់។
ជាជាងមិត្តភក្តិដែលនិយាយបញ្ជោរលើកជើង ។ Arnault

= មិត្តភក្តិហើយមានការឈឺចាប់។ គេម្នាក់ឯង គឺជាប្រការ
មួយនៃឲ្យអាយ៉ាស់ដល់មិត្តខ្លួន ។ Roton

= គំនិតអត្តទត្តភាពមិនអាចគេចផ្អិតពីសេចក្តីទុក្ខសោកវេទ-
នាបានឡើយ ។ Goethe

= គេមិនអាចធ្វើមានបាន ដោយសារប្រការដែលគេយក
បាននោះទេ ផ្ទុយទៅវិញ គឺគេធ្វើមានបានដោយសារប្រការដែល
គេឲ្យ ។ J, Flory

= បើមិត្តចង់ឲ្យស្នេហារបស់មិត្តបានចិត្តចេរយូរអង្វែង មិត្ត
គប្បីធ្វើឲ្យចាត់អស់នូវភ្លើនកាមតណ្ហា ។ ធម្មតាស្រាវតែគេទុកបាន
យូរគឺស្រាវនោះល្អហើយឆ្ងាញ់ទៀតផង ។

- ទឹកក្រខ្លក់មួយស្លាបព្រា អាចនាំឲ្យខូចទឹកស្អាតមួយពាង
ផ្ទុយទៅវិញ ទឹកស្អាតមួយពាងមិនអាចនាំឲ្យទឹកក្រខ្លក់មួយស្លាប
ព្រាស្អាតបានទេ ។

= គួសព្រឹត្តិស្រឡាញ់ប្រពន្ធខ្លួន យ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ មិនមែន
គ្រាន់តែស្រឡាញ់ខ្លួនប្រាណ គំនិតមារយោបច្ចុណ្ណោះទេ គឺស្រ-
ឡាញ់ភាពនោះក្មេងថែមទៀត ព្រមទាំងស្រឡាញ់នូវភាពទន់
ខ្សោយដើម្បីជួយការពារស្រឡាញ់ ភាពផ្អែមល្អែមដើម្បីប្រមូល
យក ។

P.duboyer

- នោះគឺជាមនុស្ស ដែលខ្ញុំអាចប្រគល់ឲ្យនូវកិច្ចការធំដុំ;
មកអំពីមនុស្សនោះមានលក្ខណៈជ័យជំនះ ៣ យ៉ាងគឺ ជំនឿ, គោរព
នឹងជាទីពឹងពាក់ ។

De Vogue

- មិត្តចង់ឲ្យខ្ញុំស្តាប់ ឬ ទាយនូវសេចក្តីស្នេហារបស់មិត្តត្រូវឬ
ទេ? សុំមិត្តនិយាយឲ្យខ្ញុំស្តាប់មើល តើវានាំឲ្យមិត្តមានវិបត្តិឬទេ?

Garçot

- ខ្ញុំគ្មានមិត្តសម្លាញ់ឯណាទៀតទេ ក្រៅពីមិត្តដែលដឹក
នាំខ្ញុំឲ្យឡើងទៅដល់លើកំពូលភ្នំក្នុងមួយសន្ទុះ ។ F. Chermont

- ខ្ញុំចង់ធ្វើឲ្យមិត្តសប្បាយចិត្ត ប៉ុន្តែខ្ញុំចង់ជួយសង្គ្រោះមិត្ត
ច្រើនជាង ។

Caton

- ឧត្តមគតិនៃសេចក្តីស្នេហាស្និទ្ធស្នាល គឺ « យល់
ឃើញ » តែវាទៅ « តែពីរ » ។ Mme Svet chine

— ទៅខ្ញុំលំអ្វីនឹងសេចក្តីស្នេហាមុនដំបូង ដែលរាន់រំលោភយើង
កង្វល់ចិត្ត ។

Gresset

— យ៉ាងម៉េច? មិត្តគ្មានសេចក្តីស្នេហាហើយមិត្តឆ្លើយថា:
មិត្តមានជីវិតរស់នៅឬ?

A. de Musset

— ស្រឡាញ់កាន់តែច្រើន ហើយបោះចោលទៅ គឺកាន់
តែសប្បាយ ។

La fontaine

— ស្រឡាញ់គឺជាភាគពាក់កណ្តាលនៃសតិអារម្មណ៍ ។

Victor Hugo

— ក្នុងពេលដែលព្រះអាទិទេព បង្កើតបេះដូងមនុស្សលោក
បានបង្កើតមុនដំបូងបង្អស់នូវចិត្តមេត្តា ។

Bossuet

— ប្រការដែលខ្ញុំទទួលស្គាល់យ៉ាងជ្រៅជ្រះ ថាជាការរាប់
អានស្និទ្ធស្នាលនោះ គឺមានរវាងតែមនុស្សត្រឹមត្រូវទេ ។

Cicéron

— មិត្តភាពគឺជាសប្បុរសធម៌ទៅវិញទៅមក ដែលវាលេច
ឡើងដោយលទ្ធផល ។

St. Thomas d'Aquin

— បើអ្នកណាមិនយល់អស់នូវបញ្ហាសាច់ឈាមទេ អ្នកនោះ
ឯងនឹងត្រូវសាច់ឈាមវាអូសទាញយ៉ាងខ្លោចផ្សា ។

St. Augustin

- នៅក្នុងបណ្តាតណ្តាទាំងឡាយ មានតែកាយតណ្តាទេ ដែលខ្លាំងជាងគេ ពីព្រោះវាជ្រែកស្ទើរតែអស់ខួរក្បាលយើង វា ជ្រែកអស់បេះដូងនឹងខួរព្រាណយើង ។

- ស្នេហាបង្រួបបង្រួមប្រុសស្រី គឺជាមនោសញ្ចេតនាមួយ បែបយ៉ាងស្មុកស្មាញ នៅក្នុងនោះរួមមានសមត្ថភាពនៃបញ្ញា, សមត្ថភាពបេះដូង នឹង ចរិតនៃសត្វល្អិតល្អន់ ។ Carnot

- សេចក្តីរាប់អានស្និទ្ធស្នាល បើចង់ឲ្យមានប្រយោជន៍ត្រូវ ឲ្យមានលក្ខណៈច្នៃច្នូរខ្ពង់ខ្ពស់ ។

- ខ្ញុំឃើញសេចក្តីរាប់អានស្និទ្ធស្នាល ដូចជាគំរូរង្វាន់មួយ យ៉ាងមានតម្លៃ ដែលទុក្ខបានផ្តល់ឲ្យយើងទាំងអស់គ្នា ។

Cicéron

- សេចក្តីស្នេហាដែលគេមានចំពោះអ្នកណាមួយ បើគ្មាន ការបោសអង្កែលសម្រើបសម្រាលទេ វាគ្រាន់តែជាមិត្តភាព ប៉ុណ្ណោះ វាមិនមែនជាសេចក្តីស្នេហាឡើយ ។ P. Ségur

- តម្លៃនៃសេចក្តីស្នេហា វាផ្អែកទៅលើតម្លៃទាំងមូលនៃ ខ្លួនមនុស្ស ។ Gustave Thibon

- គំនាររាប់អានស្និទ្ធស្នាលនេះហើយ ដែលនាំឲ្យយើង សង្សារយុវករយើងយ៉ាងខ្លាំង រហូតដល់ទៅបើគ្មានវាទេច្រកវាដែល

នាំឲ្យយើងសប្បាយចិត្តទៅជាតុញទ្រាន់. បើមានវា ការលំបាកនឹង
អស់នឹងភ្លាយទៅជាធូរស្រាល ។ St. THOMAS D'AQUIN

= ការរាប់អានស្និទ្ធស្នាល គឺជាព្រលឹងមួយនៅក្នុងខ្លួនពីរ។
Pythagore

= ប្រចំណូចេះគឺបង្ហាញនូវសេចក្តីស្នេហាភ្នំស្នាម រាងវៃ
ហើយអះអាងបាននូវសុភមង្គលគ្រួសារ ។ បើប្រចំណូលងំគឺជា
របៀបមួយនាំឲ្យបាត់គូស្នេហា ហើយនាំឲ្យគ្រួសារចង្រៃរោរព ។

François Richel

= មិត្តស្និទ្ធស្នាលគឺជាមនុស្សបម្រើមិត្តមួយរយដង ហើយ
ចង់បានផលតែម្តងទេ ។

Mme Swetchine

= មិត្តភាពដូចរទេះឡានកាក់ស៊ី គេមិនអាចដួបវាបានទេ
នៅពេលមានភ្លៀងផ្កុរ ។

P Bonnet

- ស្រឡាញ់មិនមែនដើម្បីរកចំណេញទេ គឺដើម្បីរកធម៌
សប្បុរស ។

Sertillauges

= ស្នេហាគឺជាភាពសប្បាយ តែកិត្តិយសគឺជាភារៈកិត្តិ ។

P. Corneille

= ស្នេហា « ឧ! ធម្មជាតិចំឡែកនៃការបោកប្រាស់អើយ »

ឯងរស់នៅបានដោយសារស្រែកយូន តែឯងត្រូវស្លាប់ដោយសារ
វត្តភ្នំ ។

A. de Musset

= មិត្តភាពគឺជាឥតុកម្ពុយ ដែលមនុស្សបង្កើតវាសម្រាប់ឲ្យ
មនុស្ស ។

Emile Deschamps

= ស្នេហាវាមានសម្រេចស្រើបស្រាល ដូចគ្នានឹងទុក្ខវេទនា
របស់វា ។

La Fontaine

= សេចក្តីស្នេហារាប់អាននៃមនុស្សខ្ពង់ខ្ពស់ គឺជាសាគុណ
មួយរបស់ទេព ។

Voltaire

= ពីរភាគបីនៃការរស់នៅខាងផ្លូវចិត្តនឹងការចលនា នៃជីវិត
មនុស្សទាំងអស់គ្នា រាល់វេលានៅជុំវិញរឿងស្នេហា ។ ចំពោះបញ្ហា
ស្នេហានេះ មានមនុស្សយល់វាខុសគ្នាច្រើនណាស់ ។

Tracjanus

= គ្មានស្នេហាណា ដែលមិនទាក់ទងទៅនឹងសាច់ឈាម
នោះទេ ព្រោះស្នេហាវាត្រាយផ្លូវឲ្យតាមគណ្តា ។

Kergalard

= មនុស្សស្រី ធម្មជាតិបង្កើតឡើងមុនបង្កស់ គឺដើម្បីស្រ
ឡាញ់ដើម្បីចលនាធ្វើប្រពន្ធកេនឹងធ្វើម្តាយ ។

P.gillet

= សេចក្តីស្រឡាញ់រាប់អានគ្នាដែលគួរឲ្យគោរព គឺជាការ

ជួយឧប្បត្តិអ្វីមួយ សំរាប់ពិចារណាសេចក្តីសប្បុរស ជាជាងលុយ
កាក់ ប្រាក់មាស ជាជាងកិត្តិយសទៅទៀត ។ St. Ambroise

= កាលពីនោះក្មេង មានស្រីប្រុសជាច្រើនបានយល់ថា
ស្នេហាគឺជាវិល្លុងលេង ។ ដល់មិនប្រុងប្រយ័ត្នពួកគេត្រូវ « វិល្លុង
លេង » ដីគ្រោះថ្នាក់នោះធ្វើបាបគេយ៉ាងណាចាប់ ។ R.Casimir

= ដោយសារការរាប់អានសំណើសំណាលនេះហើយ
ដែលមនុស្សត្រូវបែកបាក់ប្រាក់ប្រាស់គ្នាបានធូស្រាល មនុស្សឈឺ
បានល្អឈាមចម្រោសអង្គុល ហើយប្រការនេះរកាន់តែពិបាក
ទៅទៀត គឺមនុស្សដែលស្លាប់បាក់ទៅហើយ បានរស់បន្តទៅ
ទៀត ។ Cicéron

— ស្នេហាបិត្តភាពនាំឲ្យចម្រើនល្អតលាស់បានល្អ គំនុំគំនួន
ត្រូវអន់ថយមកអំពីវារូបរូបនូវសេចក្តីសប្បាយនិងសេចក្តីទុក្ខ ។

Z.sidore

— មានសុភមង្គលណាធំឲ្យស្មើនឹងសុភមង្គលបានដូចមនុស្ស
ម្នាក់ដែលក្នុងចិត្តថ្លើមមនុស្សនោះ យើងអាចវែកបង្ហាញបាននូវ
ចំណុចសម្ងាត់ទាំងអស់ , ជឿជាក់ទៅលើពាក្យសំដីប្រយ័ត្ន
របស់គេជាងរបស់យើង ។ Senèque

= ការសន្ទនារាប់អាន គឺជាការជួយគ្នា. គឺជាគុរង្វាន់មួយ
ហើយក៏ជាខ្សែចងដែរ ។

L.Veuillot

= អ្នកក្រមានមិត្តភក្តិចណាស់ តែបើបានដូចម្នាក់ពី
សប្បាយជាទីបំផុត ។

Z. Sarto

— មិត្តក្នុងការរាប់អានសន្ទនាគ្នា អាចជួយមិត្តឲ្យបានដ៏យល់ដឹង
នៅក្នុងជីវិតជាមនុស្សរួមសុខទុក្ខគិតដល់មិត្តជាមួយគ្នា មានឧត្តប
គតិដូចគ្នា ហើយជាពិសេសមានបញ្ហារវាងវែកក្នុងការអនុវត្តន៍ឧត្តម
គតិនោះជាមួយនឹងមិត្ត ។ ពីព្រោះហេតុនេះ មិត្តកុំសន្និដ្ឋានតែ
ទៅលើគេជួយយកអាសាមិត្ត តែត្រូវសំដៅទៅលើគេជួយធ្វើសហ-
ប្រតិបត្តិការដើម្បីបម្រើសុភមង្គលរបស់មិត្តនឹងគេ ។

Manwater

= គ្មានមនុស្សណាពូកែគ្រប់មុខតែម្នាក់ឯងបានទេ ដូច្នេះ
ក្នុងពេលធ្វើការធំដុំគេត្រូវមានសហប្រតិបត្តិការជាចាំបាច់ មិត្តសន្ទ-
នារាប់អានគ្នា គឺជាអ្នករួមកម្លាំងយ៉ាងពូកែមួយដើម្បីទៅដល់ដ៏យ
ល់ដឹង ។

Marcel Zone

— វត្ថុបំណងធំបំផុតនៃស្នេហា គឺអាពាហ៍ពិពាហ៍ វត្ថុបំណង
ធំបំផុតនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺបន្តតួនាទី, បង្កើតសុភមង្គលគ្រួសារ, ប្តី

ប្រពន្ធគ្រូរមកម្យ៉ាងគ្នា ធ្វើអំពើណាដែលមានប្រយោជន៍ដល់សង្គម

Germaine

- វត្ថុបំណងនៃការសន្ទនារាប់អានគ្នា គឺដើម្បីបង្កើតនូវជីវភាពភ្លោះមួយ ដើម្បីទ្រាំទ្រនឹងទុក្ខវេទនានៅក្នុងស្រុកសង្សារ, ដើម្បីសម្រេចគិត្តការធំដុំ ។

Jean Cellot

= ក្នុងជីវិតប្រពន្ធ បើគេពិនិត្យផ្នែកខាងចរិយាធម៌ គេឃើញមានប្រការបោកប្រាស់ភូតភរច្រើនណាស់ ប្រការធ្វើតតកាលគ្នាទៅវិញទៅមក ជាពិសេសគឺនៅពេល ដែលអ្នកទាំងសង្វាងនៅក្មេងងាយធ្វើបាប្រពារសេចក្តីស្នេហា ។

H. Bénédiction

ឡើង ដានី

មាគលកម្ពុំ និងរាយ គួរស្បែករោសិក្សា
គ្រប់ប្រភេទ ធី ចំរៀង រឿងប្រលោមលោក
រចនាស្រុក ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំង ចិន ថៃ
តុបលេខ 23 - 24 ផ្សារអូឫស្សី ជាន់ឡើង
ទូរស័ព្ទលេខ 012 923 933

សូមអរគុណ !